TRYBUNA ROBOTNICZA

6 str. ... Cena 2 zł.

Nr. 357 — (1028) Katowice, Kraków, Wrocław, Częstochowa, Kielce, Rzeszów, Opole, Sosnowiec, środa, 31 grudnia 1947 r.

DZIĘKI SOJUSZOM Z NARODAMI SŁOWIAŃSKIMI BUDŻET NASZ NA ROK 1948 JEST BUDŻETEM POKOJOWYM

STANOWI ON DALSZY KROK NAPRZÓD W DZIELE ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

Przemówienie posła Jędrychowskiego wygłoszone w dniu 29 bm. w dyskusji nad budżetem na rok 1948

MOWCA STWIERDZA NA WSTĘPIE, ŻE BUDŻET PAŃSTWOWY NA ROK 1948 JEST WYRAZEM CORAZ BARDZIEJ UTRWALAJĄCEJ SIĘ NORMALIZACJI ŻYCIA GOSPODARCZEGO I POLITYCZNEGO W POLSCE ODRODZONEJ. BUDŻET ZOSTAŁ PRZEDŁOŻONY I BĘDZIE UCHWALONY W TERMINIE USTAWOWYM DO KOŃCA ROKU KALENDARZOWEGO BEZ POTRZEBY UCIEKANIA SIĘ DO PROWIZORIÓW.

W okresie międzywojennym debata budżetowa przeistaczała się w pasmo rozgrywek pomiedzy różnymi partiami i grupami klas posiadających, przy wspólnym dążeniu do zwalania, jak można najwiekszego ciężaru, na barki mas pracujących. **Obecnie nasze obrady cechuje inna atmosfera, bedąca wyrazem JEDNOŚCI INTERESÓW KLAS I WARSTW PRACUJĄCYCH w Polsce Ludowej.**

Metoda ta nie oznacza zresztą jakiegoś osłabienia parlamentarnej kontroli gospodarki budżetowej. Świadczy o tym choćby ilość poprawek zgłoszonych przez poszczególne grupy na Komisji Skarbowo - Budżetowej.

Równowaga budżetowa jednym z elementów ogólnej stabilizacji gospodarczej w kraju

Poseł Jędrychowski zwraca uwagę na fakt **utrwalenia się i pogłębiania równowagi budżetowej która jest jednym z elementów ogólnej stabilizacji gospodarczej w kraju**. Trzykwartalny budżet 1946 r., uchwalony przez KRN zamykał się niedoborem w sumie ok. 3,5 miliarda złotych na ogólną sumę wydatków przeszło 3 miliardów zł. W wykonaniu tego budżetu została już osiągnięta nadwyżka w kwocie 3 miliardów zł. **W budżecie na rok 1947 preliminowano nadwyżkę w kwocie 11 miliardów zł. odpowiadającą wpływom z Daniny Narodowej na odbudowę Ziem Odzyskanych.** Nadwyżkę tę przeznaczono na finansowanie inwestycyj. W wykonaniu budżetu w ciągu pierwszych 8 miesięcy tego roku **nadwyżka została powiększona do 28 miliardów zł. co pozwoliło na całkowite pokrycie części planu inwestycyjnego, finansowane drogą dotacji skarbowych**. W budżecie obecnie przedłożonym **przewidziana jest nadwyżka budżetowa w kwocie blisko 48 miliardów zł.** Oznacza to nie tylko znaczne wzmocnienie równowagi budżetowej Państwa, ale ponadto ugruntowanie ogólnej równowagi systemu finansowego gospodarki narodowej.

Polska nie pójdzie drogą inflacji

Deficyt budżetowy — stwierdza dalej mówca — **jest niemal reguła w krajach kapitalistycznych, zniszczonych lub choćby tylko zdewastowanych przez wojne.** Z ogromnymi deficytami budżetowymi borykają się dziś takie kraje kapitalistyczne, jak **Francja i Włochy, nie mówiąc** już o objętych wojną domową **Chinach i Grecji.** Deficyt budżetowy jest najpotężniejszym motorem inflacji pieniężnych. **Masy pracujące Polski mają doświadczenie inflacji jako metody przerzucania przez wielki kapitał kosztów wojny, i kosztów likwidacji jej skutków na ich barki. Dlatego też Polska demokratyczna skreśliła metody inflacyjne z arsenału swych metod finansowych jako oręż zwracający się przede wszystkim przeciwko masom pracującym.** Nie idziemy również wypróbowaną w Polsce w latach 1930 — 1939 przez sanacyjną dyktaturę, drogą deflacji, polegającą na sztucznej redukcji wydatków budżetowych i płac, w celu przywrócenia kosztem mas pracujących równowagi, zachwianej na skutek kryzysu.

Obraliśmy żmudną drogę równowagi budżetowej

Odrzuciliśmy zarówno drogę inflacji — podkreśla z naciskiem poseł Jędrychowski **jak i drogę deflacji** jako dwie metody stosowane przez wielki kapitał dla ograbienia mas ludowych i przerzucenia na nie kosztów wojny czy kryzysu. **Polska Ludowa musiała obrać żmudną i wymagającą ofiar lecz w perspektywie jedynie owocną drogę RÓWNOWAGI BUDŻETOWEJ.** Nie jest przypadkiem że spośród państw, głęboko zniszczonych przez wojnę właśnie **Związek Radziecki, Jugosławia i Polska** chociaż najbardziej zniszczone, **osiągnęły równowagę budżetową, podczas gdy bogate nawet kraje kapitalistyczne grzęzną w miliardowych deficytach.**

Osiągnięte przez nas nadwyżki budżetowe mają bezpośrednie znaczenie dla powodzenia planu odbudowy gospodarczej stanowią one bowiem **jedno z najważniejszych źródeł finansowania planu inwestycyjnego powiększa** to nasze możliwości inwestycyjne i uniezależnia nas zarazem w poważnym stopniu od t. zw. dyskryminującej pomocy zagranicznej.

Budżet nasz jest wyrazem stałej zasady reprezentowanej przez PPR i podzielanej przez inne partie bloku demokratycznego **że w odbudowie kraju należy liczyć przede wszystkim na własne siły.** Jesteśmy krajem biednym, ale potrafimy wykrzesać z siebie tyle wysiłku i energii, że **nie zaprzedamy swych praw do samodzielnego życia i rozwoju za miskę amerykańskiej soczewicy jak** to dziś robią, kapitalistyczne rządy zachodniej Europy.

Prawda jest że amerykańska pomoc kredytowa mogłaby przyśpieszyć odbudowę kraju, ale prawdą jest i to, podkreśla mówca przy burzliwych oklaskach całej Izby że **ZA ŻADNĄ POMOC NIE WYRZEKNIEMY SIĘ SUWERENNOŚCI POLITYCZNEJ I GOSPODARCZEJ KTÓRĄ CENIMY NADE WSZYSTKO.**

Przechodząc do zajęcia stanowiska wobec strony dochodowej budżetu poseł Jędrychowski

Dokończenie na str. 3-ej

Tylko socjalizm znaleźć może właściwe zastosowanie dla energii atomowej

Znamienne oświadczenie marsz. Tito

BELGRAD, wtorek

Przemawiając na pierwszej po wojnie sesji Jugosłowiańskiej Akademii Nauk i Sztuk Pięknych marsz. **TITO** wyraził przeświadczenie, iż energia atomowa wykorzystana będzie zgodnie z zamierzeniami jej wynalazców dla dobra i szczęścia ludzkości. Odkrycie energii atomowej powiedział Tito oznacza iż w ręku człowieka znajduje się instrument który spowodować może prawdziwą rewolucję w przemyśle i podnieść niebywale poziom życiowy mieszkańców całego globu ziemskiego.

Podkreślając że pewni magnaci finansowi oraz pewne koła imperialistyczne pragną zużytkować ten wynalazek dla realizacji swych egoistycznych celów i podporządkowania sobie innych narodów marsz. Tito zaznaczył, że jedynie w nowych społeczeństwach socjalistycznych w których nauka ma nieograniczone szanse rozwoju energia atomowa może znaleźć właściwe zastosowanie.

Premier Dymitrow udaje się do Bukaresztu

SOFIA, wtorek

»W połowie stycznia przyszłego roku premier Bułgarii Jerzy Dymitrow uda się do Bukaresztu w celu podpisania z rządem rumuńskim traktatu o współpracy i wzajemnej pomocy«, — oświadczył wicepremier rządu bułgarskiego **STRAJKO** podczas dzisiejszego otwarcia kongresu Partii Agrariuszy. Takie same traktaty zostaną z kolei podpisane z Czechosłowacją, Węgrami, Polską i Związkiem Radzieckim. Wicepremier Strajko wyraził jednocześnie nadzieję, iż w przyszłości nawiązane będą również przyjazne stosunki z narodem greckim walczącym o niepodległość.

STRAJK generalny w TRIEŚCIE

RZYM, wtorek

Związki zawodowe Wolnego Terytorium Triestu ogłosiły strajk powszechny wskutek rozbicia rokowań z przedstawicielami przemysłowców. Rozmowy prowadzone były w sprawie ogólnej podwyżki płac.

CLAYTON też SPEKULOWAŁ

NOWY JORK, wtorek

Sprawa ogłoszonej przez ministra rolnictwa Stanów Zjednoczonych listy osób wmieszanych w aferę spekulacyjną artykułami rolniczymi o której już donosiliśmy przybiera coraz większe rozmiary. Na liście 771 osób znajduje się m. inn. nazwisko **EDWINA PAULEY**, zastępcy ministra spraw wojskowych oraz **WILLIAMA CLAYTONA**, b. wiceministra spraw zagranicznych.

Pauley oskarżony jest o zmagazynowanie 200 tys. buszli owsa i 30 tys. funtów oleju z nasion bawełnianych. Clayton jest oskarżony o to, że był w stosunkach z jedną z firm przeprowadzających spekulacyjne transakcje bawełny. Nie jest jednakże wiadomo czy on jest jeszcze posiadaczem większego pakietu akcji tej firmy.

Clayton jest obecnie przewodniczącym delegacji amerykańskiej na światowej konferencji handlowej w Hawanie.

KRUPP znalazł obrońców oczywiście w USA

NOWY JORK, wtorek

Przedstawiciel firmy prawniczej **FOLEY i CARROLL** w Hayward Kalifornia — **JOHN PURCHIO**, po powrocie z Norymbergi oświadczył, iż **firma w której pracuje, zamierza wystąpić do Sądu Federalnego w Waszyngtonie o wstrzymanie procesów przeciwko niemieckim przestępcom wojennym oraz przemysłowcom oskarżonym o zbrodnie wojenne.** Zdaniem Purchio w procesach tych, niemieccy magnaci przemysłowi pozbawieni zostali swych zasadniczych praw. W szczególności oburza Purchio fakt, że **oskarżonych bronić mogą jedynie adwokaci niemieccy, którzy nie znają ustawodawstwa amerykańskiego.**

Purchio **zakwestionował wreszcie prawo trybunału norymberskiego do miana instytucji międzynarodowej**, podkreślając że **wszyscy sędziowie ferujący wyroki są obywatelami amerykańskimi.**

AMERYKAŃSKA INTERWENCJA W CHINACH

Nowy układ morski USA — Czang-Kai-Szek

NANKIN, wtorek

Gazeta **„SIAO-BAO"** opublikowała doniesienie, które głosi, iż **między dyplomatami Stanów Zjednoczonych i Chin Czang-Kai-Szeka zostało zawarte nowe chińsko-amerykańskie porozumienie morskie, zgodnie z którym Stany Zjednoczone mają dostarczyć Chinom szeregu okrętów wojennych i wysłać do Chin instruktorów w celu przeszkolenia marynarzy chińskich.**

„Biały węgiel" to najtańsze źródło energii elektrycznej w odrodzonej Polsce; wiele uwagi poświęca się racjonalnemu zużytkowaniu energii wodnej i przekształceniu jej w energię elektryczną, która znów z kolei poruszy motory naszych zakładów przemysłowych.

Idąca milowymi krokami rozbudowa naszego przemysłu wymaga wielkiej ilości taniej energii.

Na zdjęciu budowa drugiej co do wielkości zapory wodnej w Polsce — w Czchowie woj. krakowskie. Ukończenie budowy przewidywane jest na rok 1948

Straż Ochrony Kolei czuwa nad całością naszych linii komunikacyjnych i naszego transportu. Patrol SOK sprawdza plomby na wagonach towarowych

---

Grecka armia ludowa na przedmieściach KONICY

NIEPOKÓJ w Londynie i Waszyngtonie

GRECKA ROZGŁOŚNIA WOJSK DEMOKRATYCZNYCH PODAŁA, ŻE ODDZIAŁY LUDOWE ZNAJDUJĄ SIĘ NA PRZEDMIEŚCIACH MIASTA KONICY.

Wojska ludowe które rozpoczęły przed kilku dniami ofensywę w północnej Grecji **poważnie zagroziły garnizonowi wojsk rządowych w miejscowości Konica.** Oddziały rządowe broniące Konicy w ciągu dnia dzisiejszego otrzymały liczne posiłki. Jednakowoż miejscowość ta jest w dalszym ciągu poważnie zagrożona z uwagi na to, że wojska ludowe posiadają kontrolę nad okolicznymi punktami strategicznymi. Ofensywa wojsk ludowych wspierana jest ogniem ciężkiej artylerii.

Walki toczą się również w rejonie północnego Epiru, gdzie 1.500 żołnierzy armii ludowej niszczy ośrodki oporu wojsk rządowych.

Misja ONZ przybywa do Konicy

ATENY, poniedziałek

Do Konicy przybyła samolotem bałkańska Komisja Narodów Zjednoczonych celem zapoznania się z sytuacją, jaka wytworzyła się w ciągu kilku ostatnich dni. Jugosławia, Bułgaria i Albania odmówiły udzielenia Komisji wszelkich ułatwień twierdząc, że nie chcą mieszać się do wewnętrznych spraw Grecji.

Rzecznik brytyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył w Londynie, iż rząd W. Brytanii wyraża zaniepokojenie z powodu **możliwości uznania nowego rządu demokratycznego w Grecji** przez poszczególne państwa. Rzecznik Foreign Office dodał, iż **W. Brytania i Stany Zjednoczone odbędą wkrótce narady poświęcone sytuacji w północnej Grecji.**

Tam gdzie okupują Anglo Amerykanie

WYKRYCIE SPISKU hitlerowskiego w Austrii

WIEDEŃ, poniedziałek

Policja austriacka dokonała aresztowania 35 osób w związku z wykryciem **spisku narodowo socjalistycznego w Graz w brytyjskiej strefie okupacyjnej.** Spisek posiadał komórki również i w Linz w strefie amerykańskiej.

Spiskowcy dążyli do zmobilizowania dawnych czynników narodowo socjalistycznych w Austrii w celu przywrócenia Wielkiej Rzeszy według wzorów narodowo socjalistycznych. Opracowane zostały plany natychmiastowego zwolnienia więźniów politycznych i zamordowania komendanta obozu w Wolfsberg. Grupa spiskowców działała pod osłoną firmy handlowej i potrafiła już przygotować pewne ilości broni dla swych członków.

ZJEDNOCZENIE SIŁ POSTĘPOWYCH W WALCE Z REAKCJĄ

FRONT DEMOKRATYCZNY WE WŁOSZECH

RZYM, wtorek

Na wiecu partii demokratycznych, na którym wystąpili przedstawiciele **Włoskiej Partii Komunistycznej, Partii Socjalistycznej**, partii **„Demokracja Pracy", Włoskiej Federacji Związków Zawodowych** oraz licznych stowarzyszeń i organizacji politycznych i społecznych, — podano do wiadomości fakt **utworzenia DEMOKRATYCZNEGO FRONTU PRACY POKOJU I WOLNOŚCI.**

Na zgromadzeniu przemawiali przewodniczący Włoskiego Zgromadzenia Narodowego **TERRACINI**, generalny sekretarz Włoskiej Partii Komunistycznej **TOGLIATTI** generalny sekretarz Włoskiej Partii Socjalistycznej **BASSO**, z ramienia partii „Demokracja Pracy" **MOLE** oraz liczni reprezentanci stowarzyszeń politycznych i społecznych.

Mówcy podkreślili, że **front demokratyczny został utworzony dla wzmożenia i zjednoczenia wysiłków zmierzających do reformy struktury społecznej Włoch i położenia podwalin pod demokratyczne Włochy.**

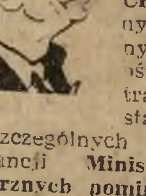
Uczestnicy zebrania przyjęli jednogłośnie rezolucję, zawierającą **APEL DO WSZYSTKICH DEMOKRATYCZNYCH PARTII I ORGANIZACJI O ZJEDNOCZENIE SIĘ W RAMACH FRONTU DEMOKRATYCZNEGO.**

Przewodniczącym frontu demokratycznego został wybrany — **LUIGI LONGO członek Włoskiej Partii Komunistycznej.**

Rząd francuski przeciw demokratom

PROWOKACYJNE OSKARŻENIE min. MOCHA

PARYŻ, wtorek

Podczas rozważania reformy skarbowej w Radzie Republiki doszło do incydentu pomiędzy ministrem spraw wewnętrznych **MOCHEM** a deputowanymi komunistycznymi w wyniku oświadczenia ministra w sprawie dostaw benzyny dla poszczególnych stronnictw we Francji. **Minister spraw wewnętrznych pominął partię komunistyczną przy sporządzaniu listy stronnictw korzystających z przydziału benzyny.** Minister Moch oświadczył, iż **istotnie benzyna została podzielona z ominięciem partii komunistycznej ponieważ ministerstwo spraw wewnętrznych nie ma zamiaru lekceważyć działalności wywrotowej niektórych partii.** Minister oskarżył komunistów, iż **w czasie strajków w ostatnim okresie partia komunistyczna zabrała poważne zapasy benzyny ze zbiorników państwowych, wykorzystując** je dla **swych celów propagandowych.**

Oświadczenie min. Mocha wywołało gwałtowne oburzenie i protesty na ławach komunistycznych.

Rada Republiki Francuskiej uchwaliła daninę narodową

PARYŻ. Rada Republiki uchwaliła w poniedziałek po południu 150 głosami przeciwko 121 przy 130 wstrzymujących się od głosu projekt rządowy o nadzwyczajnej daninie majątkowej. Jak wiadomo, opodatkowane będą zarobki, przewyższające 450 tysięcy franków rocznie.

MARSZ wydarzeń

DEWALUACJA pieniądza i inne reformy monetarne są środkiem, którego chwytają się rządy poszczególnych państw w celu uzdrowienia panujących stosunków gospodarczych. Reformy te mogą być przeprowadzane w **interesie całego narodu i z korzyścią dla ekonomiki narodowej** (tak jak to się stało w ostatnich dniach w Związku Radzieckim), **lub też w interesie kapitalistów kosztem szerokich mas.** Po raz pierwszy jednak przeprowadzono reformę taką w interesie obcego mocarstwa — nie ukrywając zresztą wcale nawet, czyje polecenie dewaluacja została zarządzona.

WŁOSKI MINISTER handlu zagranicznego, **Merzagora**, komentując ostatnio zarządzoną dewaluację lira, oświadczył: — **„Rząd włoski zamierza w ten sposób przyciągnąć obce kapitały, dotychczas inwestowane w innych krajach".**

TRUDNO o bardziej cyniczną wypowiedź, w okresie gdy ekspansja kapitałów amerykańskich we Włoszech sięga niespotykanych dotąd rozmiarów. Trusty amerykańskie wykupują fabryki włoskie, zamykają przedsiębiorstwa zdolne do konkurencji z przemysłem amerykańskim, zdobywają koncesje na niewyzyskane bogactwa naturalne półwyspu Apenińskiego.

PEWNĄ ZAPORĘ na drodze imperializmu dolarowego stanowił wysoki kurs lira, który utrudniał transakcje dolarowe. Obecnie rząd de Gasperi usłużnie obniżył wartość pieniądza do 590 lirów za dolar, ułatwiając amerykańskim kapitalistom skupywanie włoskiego majątku narodowego za śmiesznie małe sumy.

CO WIĘCEJ, nawet ten obniżony kurs lira nie jest definitywny. W sposób dotychczas niespotykany, kurs ten ustalany będzie każdego pierwszego dnia miesiąca, na podstawie notowań na giełdach Rzymu i Mediolanu w miesiącu ubiegłym. Min. Merzagora twierdzi, iż **jest to próba likwidacji czarnej giełdy dewizowej: w rzeczywistości oznacza to nadanie formy prawnej wszechwładnej czarnej giełdzie.**

DROGA przed amerykańskimi imperialistami jest obecnie dzięki poczynaniom de Gasperi otwarta. Lir będzie nadal spadał w stosunku do dolara, włoskie obiekty przemysłowe będą coraz tańsze dla posiadaczy dolarów. Życie ekonomiczne Włoch uzależnione będzie coraz bardziej od Wall - Streetu.

DZIEJE dewaluacji lira we Włoszech są dodatkową ilustracją zarzutów, które sekretarz generalny partii komunistycznej, **Palmiro Togliatti** wysunął podczas ostatniej debaty w Zgromadzeniu Ustawodawczym pod adresem rządu de Gasperi. **Znajdująca się przy władzy chrześcijańska demokracja jest posłusznym narzędziem w rękach amerykańskich trustów, które za jej pośrednictwem rządzą Włochami.**

POLITYKA de Gasperi, który wziął na siebie rolę amerykańskiego „gauleitera" Włoch wywołuje coraz ostrzejsze protesty nie tylko wśród kół lewicowych, ale nawet na prawicy, gdzie elementy szczerze patriotyczne wzdrygają się przed zamienieniem Włoch w kolonię dolara. Dlatego też rząd obawia się wiosennych wyborów powszechnych i datę ich odkłada już kilkakrotnie. Obecnie termin ich wyznaczony jest na kwiecień. Naród włoski wypowie się wówczas dobitnie na temat zbrodniczej działalności de Gasperi i jego amerykańskich protektorów.

ES-ZET

Nowy statut BUŁGARSKIEGO FRONTU OJCZYŹNIANEGO

W Sofii opublikowano projekt statutu Frontu Ojczyźnianego uchwalonego przez Komitet Narodowy i kierownictwa partii wchodzących w skład frontu. **PODSTAWĄ FRONTU OJCZYŹNIANEGO JEST SOJUSZ KLASY ROBOTNICZEJ Z CHŁOPAMI, RZEMIEŚLNIKAMI I INTELIGENCJĄ PRACUJĄCĄ.** Front Ojczyźniany postawił przed sobą następujące zadania: **doprowadzenie do końca walki z pozostałościami faszyzmu i reakcji, umocnienie moralnej i politycznej jedności narodu bułgarskiego, stworzenie Bułgarskiej Republiki Ludowej, zapewnienie jej wolności, niepodległości i suwerenności państwowej, a dalej podniesienie materialnego i kulturalnego poziomu rozwoju narodu bułgarskiego i uwolnienie rzesz pracujących od wyzysku, wzmocnienie władzy ludowej oraz kontroli społecznej.**

WARUNKI PLANU MARSHALLA NIE DO PRZYJĘCIA dla WIELKIEJ BRYTANII

Robotnicy protestują przeciwko próbom ograniczenia budowy okrętów w Anglii

LONDYN, poniedziałek

Znany publicysta GORDON SHAFFER, zamieścił w „Reynolds News" artykuł w którym podkreśla, że **Wielka Brytania nie może się zgodzić na ograniczenie swego programu budowy statków.**

Ograniczenie takie, którego Amerykanie domagają się, stanowiłoby **cios dla odbudowy gospodarczej Anglii i wywołałoby wzrost bezrobocia.** Shaffer stwierdza że brytyjskie związki zawodowe będą protestowały jeżeli Wielka Brytania przyjmie amerykański postulat w sprawie budowy statków. Shaffer cytuje opinię **MARTINA** sekretarza związku zawodowego pracowników stoczni brytyjskich reprezentującego 3 miliony robotników.

„**Jeżeli plan Marshalla** — oświadczył Martin — **ma być wyrokiem śmierci dla brytyjskiego przemysłu budowy statków, to lepiej wyrzec się planu Marshalla. Bez budowy nowych statków Wielka Brytania nie będzie mogła odzyskać stabilizacji gospodarczej.**

Niezadowolenie z planu Marshalla

OSLO, wtorek

Organ rządu norweskiego »ARBEIDER BLADET« omawiając warunki planu Marshalla stwierdza, że Norwegia straci więcej niż zyska na planie Marshalla jeśli jej program budowy okrętów będzie ograniczony.

Dziennik pisze: — »Musimy domagać się wolnej ręki w odbudowie i modernizacji naszej floty handlowej«.

Armatorzy amerykańscy przeciwko sprzedaży statków Europie

NOWY JORK, wtorek

Związek armatorów amerykańskich NATIONAL FEDERATION OF AMERICAN SHIPPING — **stanowczo sprzeciwił się sprzedaży i wydzierżawieniu 500 statków amerykańskich 16 państwom europejskim objętym planem Marshalla.** Związek podkreślił, iż sprzedaż tych statków stanowiłaby poważną groźbę dla przyszłości amerykańskiego przemysłu budowy okrętów i pozbawiłaby pracy 20—25 tys. oficerów i marynarzy amerykańskich.

Zadowolenie w Anglii z układu handlowego z ZSRR

LONDYN, wtorek

Brytyjski minister handlu zagranicznego **HAROLD WILSON** ogłosił w „Daily Herald" oświadczenie w którym podał m. in.:

„**Pragnę zaznaczyć, że porozumienie handlowe z 27 grudnia — stanowi jedynie pierwszy etap w rozwoju brytyjsko-radzieckich stosunków gospodarczych. Obejmuje ono niezwykle cenną dla obu krajów wymianę towarów.** Rokowania dalsze będą się toczyć najpóźniej w maju 1948 r.

Spodziewamy się, że obejmą one znacznie szerszy zasięg. Jeżeli majowe rokowania zakończą się pomyślnie to stosunki handlowe między Wielką Brytanią i Związkiem Radzieckim rozszerzą się wybitnie.

Sobotnie porozumienie jest pierwszym krokiem w kierunku zwiększenia obrotów handlowych między obu krajami i dlatego posiada ono znaczenie międzynarodowe".

LONDYN, wtorek

„Daily Herald" wyraża zadowolenie z powodzenia dotychczasowych pertraktacji handlowych brytyjsko - radzieckich. Dziennik stwierdza w związku z tym:

„**Z okazji zawarcia porozumienia należy przypomnieć, że nasza polityka handlowa idzie w parze z naszą polityką zagraniczną".**

Również inne dzienniki londyńskie zawierają notatki aprobujące bez zastrzeżeń radziecko-brytyjskie porozumienie handlowe.

Autorzy „Niebieskiego Planu" na wolności!

Schuman zwalnia faszystów z więzienia

PARYŻ, wtorek

Rząd francuski wstrzymał już praktycznie od kilku miesięcy prowadzenie śledztwa **przeciwko francuskim kagulardom**, zamieszanym w spisek „**Niebieskiego Planu".** W ubiegłym tygodniu władze zwolniły pewną ilość wybitnym kagulardzistów i milicjantów dawnego **rządu Vichy.** Prasa prawicowa oświadczyła również, że „Niebieski Plan" nie może już obecnie nikogo straszyć". Prasa ta domaga się ponadto zwolnienia głównego spiskowca — generała **Guillaudot.**

Obserwatorzy tutejsi stwierdzają, że taka sama farsa miała miejsce w okresie przed dojściem do władzy **Petaina.**

Niebieski Plan — zgodnie z deklaracją ministra spraw wewnętrznych z 30 czerwca 1947 r. zmierzał „do skoncentrowania swych oddziałów celem otoczenia Paryża ze wschodu i zachodu. Spiskowcy liczyli na uzbrojone jednostki wojskowe rekrutujące się z francuskiej armii okupacyjnej w Niemczech. Głównym zamierzeniem spiskowców było rozszerzenie w społeczeństwie przekonania, że rewolucja komunistyczna jest nieunikniona".

„Humanite", komentując ostatnie zwolnienia faszystów stwierdza, że: „**Schumani i Mochowie w czasie swej walki ze światem pracy stwierdzili, że nie mają dość morderców.** Za dużo jest republikanów w oddziałach policyjnych i za dużo demokratów w armii". Oficerowie i żołnierze nie mają w sobie dostatecznej ilości tego ducha, który **de Gaulle** nazywa „duchem walki bez zwracania uwagi na motywy".

Humanite kończy swój artykuł następującym stwierdzeniem: „**Truman kazał walczyć i przyjąć jak najbardziej brutalną postawę w stosunku do demokracji.** Dlatego też potrzebują oni (tj. Schumani i Mochowie — dop. redakcji) **silnych** ludzi, których znajdą **niewątpliwie** pomiędzy faszystowskimi **elementami** z Niebieskiego Planu.

(SELEPRESS)

ZSRR

Przemysł włókienniczy ZSRR wykonał plan roczny

Dnia 25 bm. przemysł włókienniczy ZSRR wykonał roczny plan produkcji. W porównaniu z rokiem ubiegłym produkcja radzieckich fabryk włókienniczych wzrosła o 36%. Na Ukrainie i Białorusi wytwórczość przedsiębiorstw włókienniczych zwiększyła się, w porównaniu z rokiem ubiegłym o 2—3 razy. (d)

15-tysięczny powojenny traktor zakładów stalingradzkich

W słynnych stalingradzkich zakładach budowy traktorów, które w okresie bitwy stalingradzkiej zostały doszczętnie zniszczone, a po wojnie odbudowane w rekordowym tempie, wyprodukowano w dniu 25-go grudnia 15-tysięczny traktor produkcji powojennej. (d)

Zgon syna Lwa Tołstoja

Starszy syn Lwa Tołstoja — Sergiusz, zmarł w Moskwie w wieku 85 lat. Zmarły był z zawodu kompozytorem, autorem wielu utworów skrzypcowych i fortepianowych. Napisał on również wiele cennych prac o życiu i twórczości swego wielkiego ojca. Sergiusz Tołstoj napisał również pamiętniki o swoim ojcu i jego najbliższych przyjaciołach, pod tytułem „Szkice z przeszłości". Pamiętniki te zostaną w najbliższym czasie wydane nakładem radzieckiego wydawnictwa literackiego „Goslitizdat". (d)

Noworoczne jarmarki

Z okazji zbliżającego się Nowego Roku we wszystkich miastach Związku Radzieckiego organizowane są tradycyjne popularne jarmarki noworoczne. Na jarmarkach tych sprzedawane są towary przemysłowe po cenach znacznie niższych, niż normalne, przy czym asortyment towarów jest niezwykle urozmaicony.

Z za kulis walk w Kaszmirze

KTO PODŻEGA DO WOJNY DOMOWEJ W INDIACH

Anglo-amerykańskie MACHINACJE w KASZMIRZE

NEW DELHI, poniedziałek

Wojska indyjskie prowadzą operacje wojenne, których celem jest oczyszczenie Kaszmiru z plemion muzułmańskich. Działania wojenne ostatnio znacznie się ożywiły a w dniu 25 grudnia została stoczona największa bitwa, w której wielkie grupy interwentów zaatakowały pozycje armii indyjskiej.

Gazeta „**HINDUSTAN TIMES**" w związku z działaniami wojennymi w Indiach uważa że **bezpośrednim inicjatorem inwazji plemion muzułmańskich do Kaszmiru jest gubernator północno-zachodnich prowincji pogranicznych lord Cunningham, który z polecenia czynników brytyjskich podżega do wojny** byle tylko przedłużyć stan niepokoju, co sprzyja działalności imperialistów na terenie Indyj. Cunningham organizuje werbunek ochotników w Pakistanie oraz wysyłkę ich do Kaszmiru. Agencja prasowa „**Agency of India" donosi, że przedstawiciele plemion muzułmańskich, nie bez wiedzy władz angielskich, przeprowadzają w Afganistanie werbunek do t. zw. armii swobodnego Kaszmiru.** Także wywiad amerykański, według doniesień tej samej agencji, nie pozostaje obojętny odnośnie położenia w Indiach.

Walki w Kaszmirze

W prowincji Kaszmir walki między oddziałami armii hinduskiej i powstańcami stają się coraz bardziej zażarte. **Powstańcy są doskonale wyekwipowani i otrzymują regularne dostawy broni z Pakistanu.** Ludność miejscowa okazuje wiele sympatii dla oddziałów powstańczych.

STRAJK POWSZECHNY W BOMBAJU

Związki zawodowe w Bombaju proklamowały na poniedziałek STRAJK POWSZECHNY na znak protestu przeciwko polityce socjalnej rządu.

Według ostatnich doniesień — strajk objął wszystkich pracowników **przedsiębiorstw włókienniczych, banków i robotników portowych.** W poniedziałek w Bombaju nie wyszły dzienniki. Po ulicach krążą patrole policyjne.

„Prawda" o planie Marshalla

AMERYKAŃSKIE PLANY WOBEC EUROPY

WARUNKI „POMOCY" USA

MOSKWA, poniedziałek

Znany publicysta radziecki LEONTIEW stwierdza w dzienniku „**Prawda", że warunki udzielenia pomocy Europie, zawarte w ostatnim orędziu Trumana, całkowicie potwierdzają ocenę planu Marshalla, jaką dał Żdanow na naradzie 9 partii komunistycznych i robotniczych.**

Wskazując, że państwa Europy zachodniej w okresie przedwojennym pokrywały niezbędny dla ich życia gospodarczego import dochodami z przewozów morskich i z operacji bankowych oraz inwestycji zagranicznych — Leontiew podkreśla, że **państwa te obecnie utraciły wszystkie te źródła dochodu na rzecz Stanów Zjednoczonych.**

Orędzie Trumana przewiduje **likwidację ciężkiego przemysłu oraz przemysłu budowy okrętów w Europie i zabrania uprzemysłowienia krajów Europy zachodniej, zapowiadając jednocześnie, że ludność nie osiągnie poziomu życia z 1938 roku.**

Plan Marshalla zmusza kraje Europy zachodniej do **dostarczania określonych surowców, przede wszystkim surowców strategicznych, do oddania części swych rynków zbytu Niemcom i do zniesienia barier celnych.**

Plan narzuca krajom Europy zachodniej ciężkie warunki spłaty kredytów, które pokryją dostarczone towary. **W ślad za opanowaniem gospodarczym krajów Europy zachodniej idzie również ujarzmienie polityczne.**

„Zdaniem Trumana — pisze Leontiew — **Europa powinna stoczyć się do roli Ameryki Południowej, która została całkowicie opanowana przez monopolistów amerykańskich".**

„Prawda" podkreśla że **brutalne warunki zawarte w planie Marshalla wywołały niepokój nawet u londyńskiego dziennika „TIMES" i paryskiego „LE MONDE", które pod wrażeniem orędzia Trumana zaczęły nawoływać do zacieśnienia stosunków z państwami Europy wschodniej.**

„Plan Marshalla — kończy Leontiew — napotyka na rosnący opór w krajach Europy zachodniej, której narody, wyzwolone spod jarzma faszystowskiego nie chcą przekształcić się w niewolników monopolistów zza oceanu".

ELEONORA ROOSEVELT o możliwości porozumienia między ZSRR i USA

NOWY JORK, poniedziałek

Eleonora Roosevelt przewodnicząca Komisji Praw Człowieka oświadczyła w przemówieniu radiowym, że **ekonomiczne i socjalne prawa człowieka mogą stać się podstawą porozumienia między Związkiem Radzieckim a Stanami Zjednoczonymi również w innych sprawach.**

P. Roosevelt, która wróciła niedawno z posiedzenia komisji odbytego w Genewie podkreśliła **że Związek Radziecki kładł główny nacisk na prawa człowieka do pracy, płatnego urlopu godziwych warunków pracy.** Amerykanie stwierdziła p. Roosevelt w całej pełni mogą cele takie zaaprobować.

Dyktatorskie plany przemysłu amerykańskiego

LONDYN. Dziennik londyński „**DAILY WORKER**" zamieścił artykuł swego korespondenta z Nowego Jorku, który ujawnia projekty przemysłowców amerykańskich w związku z realizacją tzw. **planu Marshalla.** Z inicjatywy dowódcy wojsk amerykańskich w Niemczech **gen. Clay'a** przedstawiciel wielkiego przemysłu amerykańskiego **Lewis Brown**, który zajmuje kierownicze stanowisko w zakładach „**Johns Mancille Corporation**" opracował szczegółowy plan, który pozwoli **przemysłowcom amerykańskim osiągnąć poważne zyski w związku z „pomocą dla Europy"**

Zdaniem **Browna** pieniądze „zainwestowane" w przemyśle europejskim nie przepadną jeżeli kapitaliści amerykańscy będą w czasie trwania pomocy wykupywać akcje europejskich przedsiębiorstw przemysłowych. **Brown ustala zasadę, że każde państwo zachodnio europejskie, które nie wykona norm produkcji wyznaczonych przez Stany Zjednoczone będzie automatycznie pozbawione pomocy".** Wydajność pracy robotników europejskich powinna zdaniem Browna — być regulowana z pomocą dostaw żywności amerykańskiej. **Górnicy Zagłębia Ruhry** czy też kopalń angielskich będą otrzymywać odpowiednie przydziały żywnościowe, ale tylko wówczas jeżeli kapitaliści amerykańscy uznają **że pracują dość wydatnie.**

Oczywiście cały system rozdziału żywności dla głodujących krajów Europy zachodniej powinien się znaleźć w ręku urzędników amerykańskich wyznaczonych przez kapitalistów.

Przegląd prasy zagranicznej

»Neues Deutschland«

T. zw. rezygnacja USA z odszkodowań niemieckich w istocie rzeczy ma na celu wprowadzenie w błąd ludności niemieckiej i opinii światowej. Stany Zjednoczone otrzymały z tytułu konfiskaty patentów niemieckich, zapasu złota, okrętów oraz mienia niemieckiego w Ameryce wiele miliardów dolarów..

Za sprzedaż około 25 milionów ton węgla z Zagłębia Ruhry w ciągu ubiegłych 30 miesięcy Stany Zjednoczone uzyskały blisko 300 milionów dolarów, płacąc za nie ogółem niespełna półtora miliona dolarów. Ale na tym nie koniec. Ponieważ 13 marek które płaci się Niemcom za tonę węgla nie może pokryć nawet połowy kosztów jej wydobycia, kopalnie otrzymują dotacje w wysokości 16 marek za każdą tonę wydobytego węgla. Z tego powodu stale wzrasta zadłużenie niemieckiego przemysłu węglowego, które obecnie sięga już 1,8 miliarda marek niemieckich.

60 proc. eksportowanego z Niemiec zachodnich węgla kieruje się do Belgii, Francji Luksemburga i Holandii. Kapitał amerykański wykorzystuje ten węgiel dla swych ekspansywnych celów. Węgiel Zagłębia Ruhry jest ceną antysocjalnej polityki w krajach Europy zachodniej.

Stany Zjednoczone kładą szczególny nacisk na wywóz z Niemiec surowców który wynosi 75 proc. ogólnego eksportu niemieckiego.

Stany Zjednoczone dążą do całkowitego podporządkowania sobie Niemiec w dziedzinie gospodarczej. **Ameryka świadomie dezorganizuje i utrzymuje na niskim poziomie niemiecki przemysł spożywczy zmuszając Niemców do zakupywania żywności amerykańskiej wskutek czego jeszcze bardziej wzrasta zadłużenie kraju.**

Przyczyną zerwania konferencji londyńskiej nie były reparacje lecz dążenie do podziału Niemiec. Niemcy rozdarte są bowiem głównym warunkiem panowania reakcji na Zachodzie. W Londynie nie zdołano osiągnąć porozumienia gdyż porozumienie takie byłoby równoznaczne z wyrzeczeniem się wszystkich kolonialnych planów w stosunku do Niemiec.

Henry Wallace na czele nowej partii w USA

LONDYN, wtorek

Jak donosi z Chicago agencja Reutera, b. wiceprezydent Stanów Zjednoczonych **HENRY WALLACE** wygłosi przez radio przemówienie **w którym oświadczy, że jest gotów stanąć na czele trzeciej partii politycznej w Stanach Zjednoczonych.** Partia ta będzie nosiła nazwę Amerykańskiej Partii Postępowej. W przemówieniu tym **HENRY WALLACE** — według informacji agencji Reutera — ma również oświadczyć, **że będzie kandydował na stanowisko prezydenta Stanów Zjednoczonych w wyborach**, które się odbędą w listopadzie 1948 roku.

Zdrajca Deat ukrywa się we Włoszech

RZYM, wtorek

Korespondent francuskiej gazety „**L'INTRANSIGEANT**" donosi z Rzymu że **w jednej miejscowości w okolicach Rzymu stwierdził obecność znanego faszysty francuskiego DEATA, za którym poszukiwania wszczęła policja francuska natychmiast po wyzwoleniu kraju.** Gazeta podkreśla, że korespondentom udało się znaleźć Deata a jakoś nie może go odnaleźć policja włoska, i zapytuje czy nie można by zażądać od władz włoskich wydania tego zdrajcy narodu francuskiego.

Rokowania holendersko - indonezyjskie

LONDYN, wtorek

Agencja Reutera donosi z Batawii że premier holenderski dr. **Louis Beel** odbył konferencję z wicepremierem republikańskiego rządu indonezyjskiego **Setiadzitem**. Konferencja odbyła się w gmachu konsulatu Stanów Zjednoczonych. Spotkanie to zostało urządzone w obecności komitetu mediacyjnego Rady Bezpieczeństwa ONZ który przebywa w Indonezji.

BUDŻET NASZ jest budżetem pokojowym

Dokończenie przemówienia posła Jędrychowskiego

stwierdza że jedna z przyczyn deficytu budżetowego w krajach kapitalistycznych jest uchylanie się wielkiego kapitału monopolistycznego od ponoszenia odpowiednich ciężarów podatkowych, przy jednoczesnej próbie zwalania ciężaru podatkowego na barki mas pracujących, drogą podatków pośrednich, bezpośrednich czy wreszcie drogą podatku emisyjnego. Mówca oświadcza dalej, że w krajach w których przeprowadzona została nacjonalizacja wielkiego i średniego przemysłu uspołeczniony sektor gospodarki narodowej odgrywa coraz większą rolę jako źródło dochodów budżetowych. Poseł Jędrychowski przytacza szereg cyfr, ilustrujących w jakich rozmiarach pod stawowa grupa upaństwowionych przedsiębiorstw partycypuje w dochodach budżetowych. Dochody budżetowe t. zw. rachunku różnic cen to jest wynikające z różnicy pomiędzy cenami komercyjnymi a cenami rozliczeniowymi przemysłu wynoszą 29 miliardów zł. czyli 9,1 proc. ogółu dochodów budżetowych. Dochody z rachunku sum obrotowych powstałego z nadwyżek środków obrotowych ponad ustalone t. zw. normatywy środków obrotowych 20,5 miliarda zł czyli 6,5 proc. ogółu dochodów. Dochody budżetu z rachunku obrotów zagranicznych 22 miliardy zł. czyli 6,9 proc. ogółu dochodów budżetowych. **Razem z trzech rachunków gospodarczych 71,5 miliarda zł. czyli 21.5 proc. ogółu dochodów.**

Druga forma w jakiej Państwo pobiera dochody z uspołecznionego sektora gospodarki narodowej jest **podatek obrotowy i podatek dochodowy** płacony przez przedsiębiorstwa uspołecznione.

Można ustalić, że udział sektora uspołecznionego państwowego i spółdzielczego w podatku obrotowym wynosi 55,8 proc., czyli — 37.274.400 tys. zł., udział w podatku dochodowym 36.9 proc. czyli 19,926 mil. zł., do tej kategorii dochodów można by zaliczyć także udział Skarbu Państwa w nadwyżkach budżetowych banków w sumie 1.574,500 tys. zł. — 0,5 proc. ogółu dochodów budżetowych.

W sumie zatem dochody budżetowe Państwa z uspołecznionego sektora gospodarki narodowej nie licząc przedsiębiorstw oraz monopoli skarbowych — wyniosą **137,502,200 tys. zł. czyli 41,3 proc. ogółu dochodów budżetowych.**

Oznacza to, że **dochody Państwa z sektora uspołecznionego pokrywają prawie ściśle wydatki Państwa na zaopatrzenie ludności (przeszło 89 miliardów zł.) jak również całość wydatków budżetowych, przeznaczonych na finansowanie planu inwestycyjnego (40 miliardów zł.).** Sektor uspołecznionej gospodarki narodowej bierze ponadto tym udział bezpośredni w finansowaniu planu inwestycyjnego przez rachunki amortyzacyjne, inwestycyjne itp. Udział ten wyrazi się w roku 1948 kwotą ponad 45 miliardów zł.

Rezultat ten nie byłby możliwy — akcentuje poseł Jędrychowski — gdyby nie ogromny wysiłek i ofiarność w pracy robotników oraz personelu technicznego i personelu administracyjnego uspołecznionych przedsiębiorstw.

Mówca podkreśla w tym miejscu ogromne znaczenie masowego ruchu współzawodnictwa pracy, jako potężnej dźwigni wydajności pracy na równi z udoskonaleniem urządzeń technicznych, na równi z walką o obniżenie kosztów produkcji oraz oszczędne i racjonalne gospodarowanie.

Jeśli zsumujemy obecne dochody budżetowe z rachunków gospodarczych przedsiębiorstw znacjonalizowanych z udziałem w nadwyżkach banków oraz podatku dochodowego i obrotowego — otrzymamy okrągłą sumę 194 miliardy zł., czyli 61,1 proc. ogółu dochodów budżetowych.

Obciążenie podatkowe szerokich mas pracujących mocno zmalało

Tymczasem w roku 1938-9 rzeczywiste dochody podatku przemysłowego i dochodowego wyniosły zaledwie 26 proc. ogółu dochodów budżetowych. **To zestawienie cyfr obala kłamliwą legendę jakoby wielkie i średnie przedsiębiorstwa w ręku prywatnym mogły Skarbowi Państwa przysporzyć większe dochody budżetowe.**

Mówiąc o akcji urealnienia wymiaru podatkowego i ściągania zaległych należności poseł Jędrychowski podkreśla ogromną rolę jaką spełniły **obywatelskie komisje podatkowe, społeczni lustratorzy podatkowi oraz społeczni poborcy podatku gruntowego.**

Efekty ich działalności przekreśliły obawy pesymistów, którzy nie wierzyli w skuteczność mobilizacji czynnika społecznego.

Charakterystyczną cechą gospodarki budżetowej krajów kapitalistycznych — mówi poseł Jędrychowski — jest próba przerzucenia ciężarów związanych z likwidacją skutków wojny na masy pracujące bądź też drogą zwiększenia podatków pośrednich lub też przez nakładanie i zwiększanie takich podatków bezpośrednich, które obciążają masy pracujące.

Tak np. uchwalony nadzwyczajny budżet W. Brytanii nakłada ok. 3/4 ciężarów na barki klasy robotniczej przede wszystkim w postaci podatków pośrednich.

W Polsce dochody z podatków pośrednich stanowią zaledwie — 2,9% podczas gdy przed wojną stanowiły 16 proc. Cyfry te świadczą w sposób wybitny o **zmianie klasowego charakteru naszego budżetu.**

Mówca podkreśla, że preliminowana na rok 1948 suma podatku od wynagrodzeń jest znacznie niższa niżby to określały rzeczywiste wpływy z ostatnich miesięcy.

Poseł Jędrychowski wyraża życzenie aby przy sposobności przeprowadzenia reformy tego podatku w kierunku zmniejszenia ciężaru obciążającego masy pracujące Rząd uwzględnił sytuację przodowników pracy, którzy zwiększając swój wysiłek i wydajność, a tym samym swoje dochody, natrafiają na hamulec w postaci progresji podatku od wynagrodzeń.

Udział dochodów z monopoli skarbowych spadł obecnie z 29 proc przed wojną do 22,2 proc. Fakt ten zaprzecza wszelkim głosom, iż budżet nasz opiera się głównie na monopolach skarbowych.

Reasumując przeprowadzoną analizę strony dochodowej budżetu, poseł Jędrychowski dochodzi do następujących wniosków:

a) budżet państwowy opiera swoje dochody w poważnej mierze na uspołecznionym sektorze gospodarki narodowej,

b) wyraża on dążenie do sprawiedliwego udziału sektora prywatno-kapitalistycznego i drobnotowarowego w kosztach utrzymania Państwa, jednak bez nadmiernego fiskalizmu,

c) obciążenie podatkowe szerokich mas pracujących w porównaniu z okresem przedwojennym zdecydowanie zmalało.

Przechodząc do wydatków mówca ogranicza się do podkreślenia kilku momentów. Zasadniczym rysem naszego budżetu jest jego pokojowy charakter.

W przeciwieństwie do państw kapitalistycznych, które dużą część swoich wydatków budżetowych poświęcają nadal po wojnie zbrojeniom — **nasz budżet wyróżnia się jaskrawo swoją pokojowością. Wydatki zwyczajne Ministerstwa Obrony Narodowej stanowią 34 miliardy czyli 12,2 proc ogółu wydatków zwyczajnych.** Ten stan rzeczy jest możliwy dzięki zdecydowanie pokojowej polityce zagranicznej Polski a przede wszystkim dzięki wzmacniającym nasze bezpieczeństwo sojuszom, łączącym nas z narodami słowiańskimi a przede wszystkim ze Związkiem Radzieckim (Oklaski).

Drugą charakterystyczną cechą naszego budżetu jest **tendencja do oszczędności w wydatkach personalnych i rzeczowo - administracyjnych.** Jest to zdrowa tendencja oszczędnościowa. Mówca podkreśla, że **realne zarobki urzędników państwowych powinny ulec w 1948 r. dalszej poprawie.** Rząd będzie musiał przeprowadzić tę poprawę stopniowo, w miarę ogólnej poprawy sytuacji gospodarczej.

Uczyniono jeden tylko wyjątek od tej zasady, wyjątek dotyczący **uposażeń profesorów i pracowników wyższych uczelni.** Uposażenia ich znajdują się od dłuższego czasu w rażącej dysproporcji w stosunku do realnych zarobków innych zawodów.

Klub poselski PPR z uznaniem wita poprawkę Komisji Budżetowej, wyrażającą się w kwocie 800 milionów zł., przeznaczonej na poprawę tych uposażeń. Niestety nie było możliwe tak samo radykalnie załatwić sprawy uposażeń nauczycielskich i innych, które są stosunkowo zbyt niskie. **Komisja uznała jednak sprawę tych uposażeń za pilną.**

Kończąc poseł Jędrychowski stwierdza, że **budżet nasz jest cały przepojony troską o człowieka.** Wydatków na ochronę zdrowia na oświatę, na opiekę społeczną należy szukać nie tylko w budżecie resortu noszącego tę nazwę ale w budżetach nieomal wszystkich resortów. **Budżet na rok 1948 przynosi lepszy i bardziej wszechstronny poziom zaspokojenia zbiorowych potrzeb społeczeństwa. Budżet przedłożony Sejmowi stanowi dalszy krok naprzód w dziele zagospodarowania, uporządkowania i podniesienia na wyższy stopień kultury naszego kraju.**

Budżet ten jest wyrazem rosnącej dojrzałości politycznej i aktywności najszerszych mas, jest wyrazem przewagi naszego ustroju nad ustrojem o rządach wielkokapitalistycznych.

KLUB POSELSKI POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ BĘDZIE GŁOSOWAŁ ZA BUDŻETEM (Oklaski).

Preliminarz budż. na r. 1948 odzwierciedleniem ogólnej poprawy gospodarczej Państwa

32 plenarne posiedzenie Sejmu Ustawodawczego R. P.

32 posiedzenie Sejmu Ustawodawczego RP otworzył w dniu 29 grudnia rb. wicemarszałek Zambrowski. Na ławach rządowych obecni: **Premier Cyrankiewicz, wicepremierzy — Gomułka i Korzycki, min. skarbu — Dąbrowski.** Obecni są również wszyscy wicemin. skarbu — **Dietrich, Kościński, Drożniak.**

Po przyjęciu protokołów z 30 i 31 posiedzenia Sejmu i przyjęciu ślubowania od nowych posłów: **Śmietańskiego Józefa (PPS) Knethe Jerzego (PPR), Martyna Kazimierza (SD) i Dubiela Pawła (SD)** Izba przystąpiła do pierwszego punktu porządku dziennego, pierwszego czytania **rządowego projektu ustawy o prowizorium szczegółowego planu inwestycyjnego na okres od 1 stycznia do 31 marca 1948 r.**

W drugim punkcie porządku dziennego Sejm przystąpił do pierwszego czytania **rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 3-go stycznia 1947 r. o Państwowym Planie Inwestycyjnym na rok 1947.**

W trzecim punkcie porządku dziennego Izba przystąpiła do pierwszego czytania rządowych projektów ustaw: **1) ratyfikacji umowy o współpracy kulturalnej między Polską a Czechosłowacją podpisanej w Pradze dnia 4 lipca 1947 r., 2) ratyfikacji konwencji między Polską a Czechosłowacją o zapewnieniu współpracy gospodarczej wraz z załączonymi porozumieniami, podpisanej w Pradze dnia 4 lipca 1947 r. oraz 3) ratyfikacji światowej konwencji pocztowej oraz porozumień Światowego Związku Pocztowego podpisanych w Buenos-Aires dnia 23 maja 1939 r.**

Z kolei, w czwartym punkcie porządku dziennego, Sejm przystąpił do pierwszego czytania **rządowego projektu ustawy o poborze rekruta.**

Charakterystyka budzetu

Następnie Sejm przystąpił do piątego punktu porządku obrad a mianowicie: **do sprawozdania Komisji Skarbowo - Budżetowej o projekcie ustawy skarbowej i preliminarzu budżetowym na okres od 1. 1. do 31. 12. 1948 r.** Wicemarszałek **Zambrowski** udzielił głosu sprawozdawcy generalnemu — posłowi **Miturze (SL).**

Preliminarz budżetowy — zdaniem referenta — odzwierciedla **OGÓLNĄ POPRAWĘ GOSPODARCZĄ PAŃSTWA.** Charakteryzuje go **pokojowość i troska o człowieka.**

Charakteryzując preliminarz budżetowy, jako całość, sprawozdawca podkreśla, iż o zachodzącej w kraju poprawie gospodarczej świadczy najwymowniej **wzrost dochodów w porównaniu z rokiem ubiegłym z 185,5 miliarda do 311,3 miliarda zł,** tj. o 78 proc. Dotyczy to głównie podatków i opłat skarbowych, które wzrosły **o 144 proc.**

BUDŻET NASZ NOSI CHARAKTER WYBITNIE POKOJOWY. Przy ogólnym wzroście wydatków budżetowych o 68 proc., wydatki na obronę narodową wzrosły o 23 proc.

Druga cecha budżetu — **TROSKA O CZŁOWIEKA** — znajduje się przede wszystkim w **przeznaczeniu 90 miliardów złotych na zaopatrzenie ludności, tj. o 85 proc. więcej niż w roku ubiegłym.**

Rozrost przemysłu i poprawa rentowności pozwala **zwiększyć dochody Ministerstwa Przemysłu i Handlu z tegorocznych 39 do 75,2 miliarda złotych,** tj. o **93,7 proc.**

Ministerstwo Rolnictwa usuwa skutki szkodliwej polityki Mikołajczyka. Wydatki tego Ministerstwa wzrosły o 52 proc. Silnie **wzrastają wydatki na oświatę rolniczą**, czynione są duże wysiłki na polu melioracji i zmechanizowania produkcji rolnej.

W dziedzinie komunikacji, dzięki coraz bardziej oszczędnej gospodarce i wzmożeniu pracy, dopłata ze Skarbu zmniejsza się z 7 do 4 miliardów złotych.

Budżet poczty jest prawie zrównoważony. Ze względu na doniosłość działalności poczty w kierunku zwiększenia czytelnictwa, Komisja Skarbowo - Budżetowa wypowiedziała się za dodatkowymi kredytami na **zwiększenie etatów listonoszów - wiejskich i sieci pośrednictw pocztowych.**

Omawiając budżet **Ministerstwa Odbudowy**, referent generalny stwierdza, że wzrosły o 45 proc. wydatki tego resortu a szczególnie **wzrosły wydatki na szkolenie.**

Charakteryzując budżet w całości, poseł Mitura stwierdza, że **wzrastają stale wydatki na cele inwestycyjne, produkcyjne i socjalne, a zmniejszają się sumy na cele administracyjno - usługowe.**

Sprawozdawca generalny przedstawia następnie zmiany, jakie do preliminarza wprowadziła Komisja Skarbowo - Budżetowa. Komisja przeznaczyła **800 milionów zł na unormowanie płac profesorów wyższych uczelni.** Ogółem opracowano możliwości dokonania w budżecie różnego rodzaju oszczędności na 1,7 miliarda zł, m. in. w kolejnictwie. Posłowie wnieśli poprawki na z górą 13 miliardów zł, z czego część została przez komisję przyjęta. **Łączna suma dochodów preliminowana na 311.267 milionów zł, podniesiona została** przez Komisję do 317.444 milionów zł.

Równocześnie **wydatki**, preliminowane w kwocie 271.515 milionów zł. **zwiększono do 277.645 milionów zł. Przewidywana nadwyżka budżetowa wynosi 39.798 milionów zł.**

Po przedstawieniu szczegółów zmian jakie w wyniku prac Komisji nastąpiły w przedłożeniu rządowym i projekcie ustawy skarbowej, poseł Mitura odczytuje rezolucję Komisji do poszczególnych części budżetu.

Jedna z rezolucji brzmi, że **SEJM USTAWODAWCZY Z UZNANIEM PODKREŚLA WAŻNOŚĆ ZAPOCZĄTKOWANEGO PRZEZ WINCENTEGO PSTROWSKIEGO, A PODJĘTEGO PRZEZ POLSKĄ KLASĘ ROBOTNICZĄ W WALCE O WYDAJNOŚĆ PRACY ŚWIADOMEGO RUCHU PRZODOWNICTWA PRACY, BĘDĄCEGO JUŻ WŁASNOŚCIĄ CAŁEJ KLASY ROBOTNICZEJ.**

Poseł Mitura na zakończenie swego referatu wnosi **o uchwalenie preliminarza budżetowego i ustawy skarbowej oraz przedstawionych rezolucji.**

Miejsce Polski jest w obozie demokratycznym razem z ZSRR

Poseł Wycech (PSL) nazywa największym zwycięstwem Rządu upowszechnienie się w społeczeństwie zasad politycznych obozu demokratycznego. Kreśląc zadania — jakie przed nami stoją, akcentuje potrzebę atmosfery pokojowej pracy której NA PRZESZKODZIE STAJE DĄŻENIE AMERYKAŃSKICH IMPERIALISTÓW DO ODBUDOWY NIEMIEC. Poseł Wycech oświadcza, że MIEJSCE POLSKI JEST W OBOZIE DEMOKRATYCZNYM RAZEM ZE ZWIĄZKIEM RADZIECKIM I INNYMI KRAJAMI DEMOKRATYCZNYMI. Na czoło zagadnień gospodarczych, mówca wysuwa apel o zwiększenie inwestycji w rolnictwie dla podniesienia produkcji.

Drugi budżet przedłożony Sejmowi, w ciągu półrocza — mówi pos. Wycech — to symbol wytężonej i sprawnej pracy Rządu.

Dla wykonania zadań stojących przed naszym narodem, konieczny jest długotrwały pokój. Utrwalenie pokoju wymaga współpracy państw i **wyklucza możliwość narzucania przez jedne państwa swej woli innym państwom, jak to próbowały robić państwa anglosaskie na ostatniej konferencji ministrów spraw zagranicznych. IMPERIALIZM AMERYKAŃSKI ORGANIZUJE W RÓŻNYCH PUNKTACH KULI ZIEMSKIEJ BAZY DLA EKSPANSJI GOSPODARCZEJ I POLITYCZNEJ.** Państwa anglosaskie wkroczyły na drogę **przyznania Niemcom pierwszeństwa w odbudowie.** W trzy niespełna lata po wojnie, **rękami Anglosasów realizuje się myśli Stresemanna.** Tendencje te skierowane są **przeciwko interesom Polski i dlatego będziemy gorąco popierać politykę zagraniczną Rządu,** której głównymi wytycznymi są dążenia do harmonijnej współpracy między narodami, **przeciwstawianie się polityce faszyzmu i reakcji w świecie.**

Kończąc poseł Wycech zapowiada, iż klub jego głosować będzie za przedłożonym budżetem i podejmie mobilizację wszystkich sił celem wcielenia w życie programu rządowego, razem z całym obozem demokracji polskiej.

Poseł **Filgner (Str. Pracy)**, widzi w budżecie wyraz dążenia do pogodzenia troski o wzmożenie produktywności i troski o człowieka. Całe swe przemówienie poświęca **postulatowi zwiększenia wydajności pracy całego społeczeństwa** i podniesienia w ten sposób dochodu narodowego.

Wicemarszałek **Szwalbe (PPS)** omawiając zagadnienia gospodarcze budżetu stwierdza, że klub PPS wymaga aby wpływy budżetowe oparte były na **powszechności i sprawiedliwości społecznej** oraz by po stronie wydatków budżet **wykazywał intencje stopniowej poprawy bytu ludzi pracy.**

Z drogi na którą wszedł nasz naród nigdy nie zboczymy

Zabierając pierwszy w dyskusji głos poseł **Kuryłowicz PPS** oświadcza, że ustosunkuje się do budżetu politycznie. Inni mówcy ze związku parlamentarnego polskich socjalistów ustosunkowują się do budżetu z punktu widzenia ekonomiczno - gospodarczego.

Poseł Kuryłowicz stwierdza, że klub jego głosować będzie za budżetem, darząc Rząd całkowitym zaufaniem. Mówca poddaje analizie okres od 1918 do 1939 r., omawia następnie tragiczny okres okupacji hitlerowskiej i nieugiętą walkę narodu z okupantem.

SOCJALIŚCI POLSCY STWIERDZAJĄ, ŻE Z OBRANEJ DROGI NA KTÓRĄ WSZEDŁ NASZ NARÓD, PROWADZONY PRZEZ NAJWYŻSZE WŁADZE W PAŃSTWIE NIGDY NIE ZBOCZĄ.

To co zostało uczynione w Polsce zawdzięczać należy współpracy stronnictw demokratycznych, a w szczególności **WSPÓŁPRACY PPS Z PPR z którą nas łączy wspólna ideologia i walka o wolność i sprawiedliwość społeczną.**

Z kolei zabrał głos poseł **Jędrychowski (PPR)**, którego obszerne przemówienie podajemy oddzielnie na str. 1-szej.

Przemawiający w imieniu **Stronnictwa Ludowego poseł Langer** podkreśla **osiągnięcia Rządu w kierunku wzmocnienia ładu gospodarczego. W imieniu SL** akcentuje potrzebę realizacji haseł **jedności robotniczo - chłopskiej.**

Klub SL będzie z pełnym zaufaniem głosował za budżetem.

Poseł **Arczyński (SD)** podkreśla **fakt narastania fali ruchów demokratycznych w całym świecie.**

Zdaniem posła Arczyńskiego **budżet obecny stoi pod znakiem realizacji programu Polski Ludowej i realizacji potrzeb mas pracujących.** Cechuje go ponadto pokojowość, zapowiedź wielkiej ofensywy gospodarczej i troska o człowieka.

Kończąc, deklaruje on, iż klub SD ustosunkowuje się pozytywnie do budżetu.

BUDŻET ZAPEWNIA REALIZACJĘ PLANU TRZYLETNIEGO

Z kolei na trybunę wchodzi wicemarszałek Sejmu **Szwalbe** (PPS).

Dyskutując nad budżetem musimy pamiętać, — mówi wicemarszałek Szwalbe, — że podstawę do oceny gospodarki naszego Państwa daje całość trzech budżetów, budżetu administracyjnego, gospodarczego i inwestycyjnego. Przygotowanie we właściwym czasie budżetu i przedstawienie go Sejmowi, **stanowi sukces Rządu i sukces całej naszej rzeczywistości.** Mówca podkreśla również pozytywną pracę Komisji Skarbowo-Budżetowej, która opracowała budżet jedno z podstawowych narzędzi państwa ludowego kształtujące życie gospodarcze kraju i poszczególnych obywateli. Klub mówcy domaga się od budżetu państwowego realizacji zasady powszechności wpływów skarbowych, sprawiedliwości społecznej w dziedzinie podatkowej i pobierania podatków w ten sposób, ażeby wszystkie procesy gospodarcze miały, zagwarantowaną dalszą przyszłość. Jeżeli chodzi o politykę wydatków budżet musi wyrażać tendencję stopniowej poprawy warunków bytu ludzi pracy. W dalszym ciągu wicemarszałek Szwalbe analizuje **w jakim stopniu budżet** nasz odpowiada tym założeniom, po czym wskazuje na pozytywne znaczenie przyjętego w budżecie systemu rozliczeń oraz przewidzianej sumy 20 miliardów zł na kapitał zakładowy przedsiębiorstw państwowych. Wydatki i wpływy budżetu zapewniają realizację planu trzyletniego.

W imieniu naszego Klubu — kończy wicemin. Szwalbe — deklaruję, że dołożymy wszystkich starań, aby budżet uchwalony przez Sejm, nie pozostał tylko suchym zestawieniem liczb, lecz żeby wrył się w świadomość mas pracujących, **aby budżet i plan inwestycyjny był elementarzem każdego świadomego obywatela, by każdy obywatel miał przeświadczenie, że im więcej pracy włoży w wykonanie budżetu i planów gospodarczych tym większa będzie tego rola w nowej Polsce.**

Poseł **Kurpiewski (SL)** porusza szereg zasadniczych problemów, dotyczących ogólnej polityki oświatowej Rządu.

Poseł **Wenclik (SD)** omawia zagadnienie budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Poseł **Obraczka (PPS)** ogranicza się do omówienia prac Min. Przemysłu i Handlu.

Poseł **Augustyn (SL)** omawia zagadnienia związane z działalnością Ministerstwa Administracji Publicznej.

Poseł **Chełchowski (PPR)** poświęca swe przemówienie zagadnieniom rolniczym.

Słusznej polityce Rządu w dziedzinie rolnictwa zawdzięczamy fakt, iż **mimo klęsk żywiołowych i posuchy w 1947 r. nie mieliśmy większych trudności.**

Poseł **Adamowski (SD)** omawia sprawę samorządu gospodarczego i spółdzielczości.

Następny mówca poseł **Kępczyński (PPS)** zajmuje się budżetem Ministerstwa Rolnictwa — stwierdzając poprawę po okresie rządów mikołajczykowskich w tym resorcie.

Mówca kończy uwagą, iż osiągnięty postęp w rolnictwie jest rezultatem harmonijnej współpracy obu partii robotniczych i Str. Ludowego.

(Obrady trwają. Dalszy ciąg podamy w numerze jutrzejszym).

Młodzieżowy wyścig pracy włączony do ogólnego współzawodnictwa

WARSZAWA. W związku z przyjętą na listopadowym plenum Komisji Centralnej Związków Zawodowych rezolucją o włączeniu młodzieżowego wyścigu pracy do ogólnego współzawodnictwa pracy Komisja Centralna Zw. Zawodowych opracowała odpowiednie wytyczne.

Tam, gdzie istnieją Ogólne Komitety Współzawodnictwa Pracy i równoległe Komitety Organizacyjne Młodzieżowego Wyścigu Pracy należy, **działalność ich ściśle koordynować.** W tym celu należy powołać przedstawiciela Komitetu Organizacyjnego Młodzieżowego Wyścigu Pracy do Ogólnego Komitetu Współzawodnictwa w danym zakładzie. Ogólne Komitety Współzawodnictwa Pracy mają obowiązek okazywać pomoc i opiekę przy organizowaniu i popularyzowaniu młodzieżowego wyścigu pracy.

Również w naradach wytwórczych powinni brać czynny udział przedstawiciele fabrycznych komitetów młodzieżowego wyścigu pracy i młodzi przodownicy pracy. Wszystkie dotychczasowe formy młodzieżowego współzawodnictwa pracy powinny być nadal utrzymane do chwili ewentualnej zmiany.

Zjazd młodzieżowych przodowników pracy

Wojewódzki Zarząd Związku Walki Młodych w Katowicach organizuje w pierwszej połowie stycznia 1948 roku **zjazd młodzieżowych przodowników pracy wszystkich branż przemysłowych z terenu województwa.** W zjeździe tym wezmą udział także młodzieżowi przodownicy pracy z innych województw. Zjazd ma na celu m. in. omówienie nowych form młodzieżowego współzawodnictwa pracy we wszystkich gałęziach przemysłu.

Akcja współzawodnictwa pracy na wsi

WARSZAWA. W Warszawie odbył się Zjazd przewodniczących i sekretarzy woj. oddziałów Związku Zawodowego Robotników i Pracowników Rolnych. Zjazd po omówieniu sytuacji politycznej i gospodarczej szczególny nacisk położył na zagadnienie współzawodnictwa pracy w rolnictwie. Zebrani w uchwalonej rezolucji zwracają się do głównego zarządu Związku o **zobowiązanie zarządów wojewódzkich do niezwłocznego przystąpienia i pokierowania akcją współzawodnictwa pracy na wsi.** Zebrani domagają się nadania tej akcji charakteru powszechnego przez rozpracowanie w każdym zakładzie pracy szczegółowego planu współzawodnictwa z uwzględnieniem warunków miejscowych.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY wykonał roczny plan produkcji

Łódź. Na odbytej w CZPWł. konferencji prasowej dyr. W. Wende i jego zastępca ob. Babiński poinformowali przedstawicieli prasy **o przedterminowym wykonaniu rocznego planu produkcji przez cały przemysł włókienniczy.** W dniu 29 grudnia rb. wszystkie branże tego przemysłu wykonały już swój roczny plan produkcyjny ze znaczną nadwyżką poza przemysłem bawełnianym niedobory którego rekompensuje produkcja przemysłu jedwabniczego. W związku z powyższym na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej ob. Bol. Bieruta, ministra przemysłu i handlu tow. H. Minca i wiceministra przem. i h. ob. inż. Gołańskiego wystosowane zostały depesze następującej treści: „W imieniu 290 tysięcy włókniarzy, zatrudnionych w państwowym przemyśle włókienniczym CZPWł meldujemy Prezydentowi, ministrowi, wiceministrowi wykonanie 29 grudnia około godziny 12-ej państwowego rocznego planu produkcji przemysłu włókienniczego, wyrażającego się sumą 1.658.857.000 zł. według cen 1937 r. Włączając pozostałe dni grudnia plan roczny zostanie wykonany na około 101 proc.

Siedmiomilionowa tona węgla eksportowanego z Gdyni

Gdynia. Jak podaje dział przeładunków morskich Centrali Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego, w dniu 30 bm. w Gdyni na nabrzeżu szwedzkim załadowana została na s/s „Bałtyk" idący do Egiptu, siedmiomilionowa tona węgla na eksport drogą morską w rb. Tym samym roczny plan eksportu węgla i koksu przez porty polskie zostanie wykonany w 104,3 proc.

Z doświadczeń pierwszego roku realizacji Trzyletniego Planu

NOWE MASZYNY DADZĄ NOWE SIŁY KOP. KNURÓW

Kop. „Knurów" jest jedną z kopalń słabszych z punktu widzenia wykonania planu. W styczniu bowiem 1947 roku kop. „Knurów" wykonała plan w 95,5 procentach. W lutym było jeszcze mniej, bo zaledwie 93,9 procent. Marzec — 89,1 procent. Kwiecień 98 procent. Maj — 101 procent. Czerwiec — 95 procent. Lipiec — 85,6 procent. Sierpień — 104,6 procent. Wrzesień — 101,5 procent. Październik — 93,5 procent. Listopad — 105,1 procent.

Co było przyczyną tego całorocznego niemal niedomagania kop. „Knurów".

Ten rok pracy kopalni, to dalszy rok jej mozolnego dźwigania się z dewastacji jakie pozostawiła długoletnia rabunkowa gospodarka francuskich kapitalistów, a później Niemców. I jedni i drudzy bowiem wybierali węgiel w partiach bliższych szybu, nie rozbudowując dalej chodników, nie sięgając do dalszych partii węgla. A przecież trzeba było to zrobić, trzeba było rozpocząć eksploatację dalszych pokładów. I to przypadło w udziale polskiemu kierownictwu kopalni, polskim górnikom.

Równocześnie z zaniedbaniem w robotach górniczych było zaniedbanie w materiale pomocniczym do produkcji — w maszynach i częściach. Wszystkie niemal one — kompresory, turbiny, kotły i inne, znajdowały się w bardzo złym stanie, a musiały przecież sprostać potrzebom wydobycia ustalonych przez CZPW norm. Złe funkcjonowanie kompresorów sprawiało ciągłe braki w dostarczaniu dostatecznej ilości powietrza na dół.

Kop. „Knurów" posiada około 1200 wozów. Z tej jednak ilości po okupacji pozostało zdolnych do ruchu około 900 wozów, co jest ilością zupełnie nie wystarczającą dla wydobycia na powierzchnię urobionego w ciągu dniówki węgla. Wydział mechaniczny kopalni postawiony został wobec konieczności która stała się jego naczelnym zadaniem — utrzymać jak najdłużej dotychczasowe działanie kompresorów i maszyn do chwili gdy zaistnieje możliwość stopniowego ich remontu. Utrzymać za wszelką cenę tych 900 wozów, aby nie dopuścić do dalszej obniżki i tak już niskiego wydobycia. W tym jednak stanie rzeczy, mimo całego starania i wysiłków wydziału mechanicznego podołać wydobyciu dziennemu 3.650 ton było bardzo trudno. Dyrektor kopalni inż. Mieszczak, inżynierowie Rozbrój i Zagóra, długoletni fachowcy w górnictwie, sztygarzy Dusza Józef, Szleger Paweł i Szpyrka Józef, członkowie Rady Zakładowej i sekretarze obu bratnich partii PPR i PPS tow. Osadnik i Nieradzik oraz inni aktywiści robotniczy w kopalni, na naradach technicznych obmyślali sposoby doraźnego „radzenia sobie" w ramach swoich możliwości — wydziału mechanicznego i jego najtęższych rzemieślników — fachowców.

— Za każdy wózek, który naprawimy, będziemy mogli dać jedną tonę węgla na dobę — powiedział wtedy dyrektor inż. Mieszczak do kowali kopalnianych.

Kopalnia nie mogła wykonać planu. To było chroniczne. Powtarzało się każdego miesiąca.

Trzeba było wyszukiwać, wymyślać takie odcinki, na których dałoby się zastosować jakiekolwiek oszczędności. Oczywiście że takie znalazły się. Jednym z ważniejszych osiągnięć oszczędnościowych było zaprzestanie wywożenia z dołu kamienia. Dotychczas bowiem było tak, że kamień którego kop. „Knurów" ma dosyć duży procent, wydobywało się na powierzchnię, przez co traciło się masę czasu, sił ludzkich, i wozów. Absorbowanie każdego wozka było dosyć długie, zważywszy jego drogę od podstawienia, załadowania, jazdy w pociągu z węglem, wydania na powierzchnię, opróżnienia na hałdzie i powrotnego opuszczenia na dół. W wyniku którejś z narad wytwórczych kierownictwo robót górniczych zastosowało podsadzanie kamieniem wyrobisk, co w swoim wyniku dało ok. 150 wozów pod węgiel, na dobę. Usprawniono także proces przekładania rynien, które przeprowadza się w porze gdy chodniki są nieczynne.

Tyle zrobiono ile dało się, we własnym zakresie. Najważniejszy mankament ciążył ciągle. Kompresory. Brak powietrza, wskutek wadliwej ich pracy. W maju nastąpiła awaria turbiny. Sprawę tę musiało wziąć w swoje ręce Zjednoczenie Biur Projektowo — Montażowych, przez swój Zakład Turbinowy. Kierownictwo remontu objął inż. Kryszczukajtis. Dał on gwarancję takiego wyremontowania wszystkich zresztą turbozespołów i kompresorów, które pozwoli przetrzymać kopalni „Knurów" do czasu sprowadzenia całkowicie nowych turbozespołów zza granicy. Równocześnie z remontem turbin i kompresorów remontuje się na kop. „Knurów" kotłownię. I znowu robi to Zakład Kotłowy Zj. Biur Proj. Mont.

Te wielkie trudności maszynowe i techniczne, ogólnie biorąc, były przyczynami całorocznego prawie niewykonywania planu. Kop. „Knurów" jeśli chodzi o dół, o sam urobek węgla, była i jest w stanie normę wykonać. Jeśli w którymś okresie była wystarczająca nawet ilość powietrza, to brak wozów powodował, że urobionego w dostatecznej nawet ilości węgla, nie można było wydobyć na powierzchnię.

Rok 47-my, zły rok dla kop. „Knurów" będzie chyba ostatnim takim rokiem. Tak twierdzi dyrektor kopalni inż. Mieszczak i to samo mówią kierownicy techniczni, mechanicy, mistrzowie i sztygarzy — inż. Krzyszczukajtis jest również pełen jak najlepszych nadziei. Kop. „Knurów", może wykonywać plan i będzie ten plan wykonywać. Koniec roku zamyka w życiu kopalni bardzo poważny etap — zakańczania remontów kompresorów, turbozespołów i kotłowni. W tych dniach puszczona zostanie turbina „Schichterman — Kremer" o sile 20 tys. m. sześć. i turbokompresor „B B" o sile 12 tys. metrów sześć. Poza tym cały szereg tłokowych kompresorów. W montażu znajduje się kompresor z kop. „Concordia". W dziedzinie zamierzeń, ale już całkiem realnych, leży montaż dwóch turbin na szybie „Foch" o sile 10 i 7 tys. KW.

W hali kotłów zbudowano 2 kotły nowoczesnego typu, wodnorurkowe — komorowe — ekranowane. Będą one posiadały ciśnienie robocze 40 atm. i wydajność 32 — 40 ton na godzinę. W ciągu stycznia uruchomiony zostanie jeden agregat „Pauker" o wydajności 35 — 40 ton na godzinę.

Tak więc kop. „Knurów" z nowym rokiem uzyska szereg nowych maszyn, które pozwolą jej wywiązać się z nałożonych na nią ciężarów, w dziele wykonania przez polski przemysł węglowy trzyletniego planu.

T. B.

Zanim traktor oddany zostanie w ręce naszych rolników, musi przejść wpierw wszelkie próby zręczności i wytrzymałości. Na zdjęciu próba zwrotności traktora w jednej z krajowych fabryk.

Jak wykuwał się plan

Pierwsze zarysy tego kośćca Polski niepodległej, jaki stanowi plan odbudowy, powstały jeszcze w czasie okupacji. W ogniu najzacieklejszych walk na froncie wschodnim, obecny min. tow. MINC przygotował schematyczne plany przyszłej gospodarki polskiej.

Pierwszy okres niepodległości, był to okres gorączkowego montowania gospodarki i pobudzania do życia wszelkich możliwych ośrodków, byle tylko zaspokoić palące potrzeby kraju. Lata 1944, 1945, to okres uruchamiania fabryk wykopanymi z ziemi maszynami, okres żniw na zaminowanych polach, okres wydobywania wraków i montowania pierwszych dźwigów w portach, okres przekopywania ulic w zburzonych miastach. Produkcja uruchomiona była głównie rękami ideowego, pionierskiego elementu, podczas gdy obok szalał szaber i spekulacja. Jedną z pierwszych gałęzi przemysłu, którą zaczęto usilnie rozwijać, było górnictwo. Ten początkowy okres nazwać można mianem gospodarki partyzanckiej. Początki planowania w przemyśle przypadają na koniec 1945 roku. Poświęcenie i zaciekłość pracy pionierów stworzyły bazę produkcyjną, pozwalającą na rozpoczęcie planowania na szerszą skalę w roku 1946. Rok ten to szkoła gospodarki planowej, to prowizorium planowości. Poszczególne elementy projektu trzeba było wyeksperymentować na praktyce, stwierdzić ich realność i skorygować. Planowanie objęło w pierwszym rzędzie przemysły kluczowe i handel zagraniczny. W innych dziedzinach planowanie było raczej wewnętrzne i odcinkowe, przygotowywał się dopiero grunt do jego scalenia z resztą gospodarki. Rok 1946 był nie tylko rokiem doświadczeń. Był to również okres przygotowywania długofalowego planu odbudowy, którego pierwszy etap stanowi rozpoczęty w 1947 roku PLAN TRZYLETNI. Linia wytyczna planu jest jasna: przez maksymalne podniesienie produkcji — do podniesienia konsumcji. Dlatego cały nakład środków i energii musiał — i musi w dalszym ciągu być w pierwszym rzędzie zużytkowany na budowę bazy przemysłowej: produkcję dóbr wytwórczych. Bez niej bowiem nie moglibyśmy nigdy przejść do produkcji środków spożycia.

Był to rok bodaj cięższy jeszcze, niż 1945, kiedy jeszcze konsumowało się remanenty i remontowało fabryki najprymitywniejszymi sposobami. Był to rok, kiedy wyczerpały się zapasy, eksport węgla utrudniony był przez brak transportu, nadto kontrahenci byli często dłużnikami. Równocześnie trzeba było robić inwestycje, które nie zdążyły się zamortyzować. Na odcinku handlu zagranicznego był to okres polityki: zdobycia Polsce jak najszerszych rynków eksportowych.

Pamiętamy demagogiczną krytykę PSL.

Dziś widzimy owoce tej polityki: kredyty zostały spłacone, uzyskaliśmy towary inwestycyjne, które pracują dla naszej odbudowy, jak i konsumcyjne, które podwyższają stopę życiową ludności, a równocześnie mamy utorowaną drogę dla naszego coraz bardziej wzrastającego potencjału eksportowego (eksportujemy do 35 krajów). By ocenić wyniki tego najcięższego w naszym życiu powojennym roku wystarczy wspomnieć cyfrę 47 MILIONÓW 288 TYS. TON WYDOBYTEGO WĘGLA.

Rok 1947 — pierwszy rok planu trzyletniego — był okresem scalania poszczególnych planów w jednolitą gospodarkę państwową. Był to proces dostosowania do siebie poszczególnych jej ogniw. Naczelnym hasłem tego okresu było zwiększenie masy towarowej.

Równocześnie silnie wzmożona została rozbudowa przemysłu dóbr spożywczych, osiągając 125,5 proc. przedwojennej wysokości. Zrodził się RUCH WSPÓŁZAWODNICTWA podnoszący wydajność pracy, rozwinął się i drugi — niemniej twórczy — pęd ku wynalazczości, usprawniający i zwiększający produkcje. Trzecim czynnikiem była akcja oszczędnościowa.

Rok 1947 był równocześnie okresem przejścia do nowego frontalnego ataku na tę „ostatnią redutę" krzywdy społecznej, jaką stanowi spekulacja. Walka o handel we wszystkich jej postaciach — oto jedna z najpoważniejszych akcji rozpoczętych przez rok 1947. Poszła ona w parze z przebudową i akcją uzdrowienia spółdzielczości oraz z reorganizacją gospodarczą. Te ostatnie zdobycze stanowią bramę, przez którą te najsłabsze dotąd odcinki wejdą na drogę planu, a więc na drogę harmonijnego rozwoju.

Rok 1947 zamknął się produkcją ponad 58 milionów ton węgla, w energetyce przeszło 3.5 miliarda kwh oraz budową 120 tysięcy zagród wiejskich i wyprodukowaniem ponad 470 tys. ton cukru.

Czego oczekujemy od roku 1948?

Drugi rok trzylatki, wzbogacony doświadczeniami roku poprzedniego, korzystać będzie z jego zdobyczy i z jego błędów. Oczekujemy po nim nie tylko rozrostu planu w dal i wszerz lecz także i w głąb. Rozrost planu w dal to coraz nowe osiągnięcia ilościowe na dotychczasowym polu działania — rozrost wszerz to wciągnięcie w gospodarkę planową nowych dziedzin życia kraju, które dotąd nie były, bądź były w małym tylko stopniu ujęte w jej ramy: rolnictwa, transportu i handlu.

Do reform podstawowych, jakie zamierzone są w planowaniu na rok 1948, należy przebudowa struktury planowania i metod wykonania planu. Płynność dotychczasowych warunków, w jakich zrodziła się nasza produkcja, jak też i brak doświadczenia, powodowały w wyniku osobne przygotowywanie planów produkcyjnych, finansowych i innych. Plany te uzgadniane były następnie w dyrekcjach. Stabilizacja warunków pozwala na wprowadzenie systemu opracowywania łącznego i jednolitego planu, począwszy od szczebla fabrycznego do centralnych zarządów.

Doświadczenie wykazało, że niedostateczna i często była dbałość o jakość produktów. Rok 1948 rozpoczyna się pod znakiem jakości, nie tylko ilości, jako miernika wykonania planu. Przy tym dla klasy robotniczej jest rzeczą najważniejszą przekonanie, że Rząd Polski Ludowej czuwa nad poprawą jej bytu, że robi wszystko, żeby dojść do tego celu i wybrał, choć ciężką, ale słuszną ku temu drogę: nie poprzez druk inflacyjnych, bezwartościowych papierków, a poprzez pracę i pomnażanie produkcji. DLATEGO KLASA ROBOTNICZA I CAŁY NARÓD WIERZY, ŻE POLSKA LUDOWA DA MASOM DOBROBYT I KULTURĘ.

Z tą wiarą zamykamy rok 1947, pełni energii i zapału ku nowym wysiłkom i osiągnięciom.

JERZY NAWROT

PAŃSTWO w TROSCE o MŁODE POKOLENIE

Na marginesie dekretu o ubezpieczeniu rodzinnym

Rada Państwa zatwierdziła dekret Rady Ministrów, z dnia 28 października br. ogłoszony w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 66 47 z dnia 30. 10. 47 r.

Szczegóły tego dekretu są następujące:

Wszyscy pracownicy, którzy podlegają ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa oraz emeryci i renciści będą otrzymywali zasiłki na rodziny z nowopowstałego Funduszu Zasiłków Rodzinnych, którym administrować będzie Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Cofa się tym samym dodatki rodzinne, przewidziane przepisami służbowymi lub umową zbiorową.

W myśl dekretu pracodawcy będą wpłacali na rzecz Funduszu Zasiłków Rodzinnych składki, obliczone procentowo od uposażeń w podobny sposób jak to ma miejsce przy składkach na ubezpieczenie chorobowe.

Ubezpieczalnie będą wypłacać zasiłki dla czynnych pracowników, a rencistom i emerytom te instytucje, od których pobierają swe renty i emerytury. Z powyższego Funduszu otrzymywać będą zasiłki również dzieci i sieroty uprawnione do rent, i sieroty po poległych bojownikach o wolność i demokrację.

Każdy członek rodziny lub sierota może korzystać tylko z jednego zasiłku. Dzieci rodzin, w których ojciec i matka jednocześnie pracują, uprawnione są do zasiłku tylko z tytułu zatrudnienia ojca.

Na czas istnienia prawa do zasiłku zawiesza się uprawnienia do rent i zaopatrzeń sierocych, do dodatku na dziecko, do okresowych świadczeń pieniężnych z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz do wszelkich dodatków wypłacanych jako dodatki rodzinne do płac pracowniczych na podstawie przepisów ustawowych, przepisów służbowych lub postanowień układów zbiorowych pracy.

Celem istotnym zasiłków rodzinnych jest zastąpić i urealnić wszystkie wyżej wymienione świadczenia, przysługujące dotychczas z rozmaitych tytułów i źródeł. Jeżeli zachodzić będzie wypadek że wysokość renty, zaopatrzenia sierocego, lub dodatków przewyższać będzie zasiłek rodzinny, zainteresowany będzie miał prawo do otrzymywania sumy, stanowiącej różnicę tych świadczeń od tej instytucji, która jest zobowiązana do wypłacania renty. Osoby korzystające z zasiłku rodzinnego, są uprawnione nadal do korzystania ze świadczeń dodatkowych, np. leczniczych, związanych z utrzymaniem rent, zaopatrzeń i związanych z nimi dodatków.

Minister pracy i opieki społecznej w osobnym rozporządzeniu wykonawczym ustali wysokość zasiłków rodzinnych, sposób wypłaty, oraz kategorie osób, które kolejno zostaną objęte omawianym ubezpieczeniem.

Zasiłki te, zgodnie z wyjaśnieniem ministra pracy i opieki społecznej będą przewyższały dodatki rodzinne wypłacane dotąd w przemyśle państwowym na podstawie umów zbiorowych. (PA)

Z CAŁEGO KRAJU

WIDOK OGÓLNY HAL TARGOWYCH W GDYNI — HALE BYŁY ZNISZCZONE PODCZAS WOJNY. OBECNIE SĄ ODBUDOWANE. ŚCIANY WYREMONTOWANE, KONSTRUKCJE DACHU PODNIESIONE I OSZKLONE.

WARSZAWA

URZĄDZENIE DO PRODUKCJI ŻARÓWEK W DRODZE DO KRAJU

Ostatnio prowadzi się gorączkowo roboty nad odbudową fabryki żarówek przy ul. Karolkowej w Warszawie. W drodze są już urządzenia do produkcji żarówek, zakupione w Holandii, w firmie Philips przez Zjednoczenie Przemysłu Lamp Elektrycznych. Następne partie będą nadchodzić w odstępach półrocznych z tym, że całość zamówienia wykonana będzie do końca roku przyszłego. Pozwoli to na produkcję 6 milionów żarówek rocznie.

15 TROLLEYBUSÓW I 30 NOWYCH CHAUSSONÓW POMYŚLNE PERSPEKTYWY KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Już są w drodze z Paryża i za kilka dni przybędą do Warszawy 3 trolleybusy firmy „Vetra" z ogólnej liczby 15-tu trolleybusów, które ostatnio zakupiliśmy we Francji. 6 trolleybusów ładuje się obecnie w Paryżu. Najdalej za tydzień i one ruszą w stronę Polski. Jak wiadomo 6 trolleybusów z tej grupy już nadeszło.

W ciągu najbliższych tygodni warsztaty reparacyjne w Chorzowie opuści 5 wozów tramwajowych. Będą one kursowały na najbardziej przeciążonych liniach.

GDYNIA

PIERWSZY TRANSPORT PAROWOZÓW PRZYBYŁ Z AMERYKI DO GDYNI

Do Gdyni przybył, liczący 29 sztuk, pierwszy transport parowozów, zakupionych w Ameryce dla naszych kolei. Parowozy te typu Ty—246 niewiele różnią się od podobnych parowozów polskich. Szybkość ich wynosi 80 km. na godzinę, siła pociągowa 2.500 ton. W najbliższym czasie nadejdą trzy dalsze partie — 11, 30 i 30 sztuk. Parowozy skierowane zostaną do obsługi pociągów węglowych na linii Śląsk — Gdynia — Gdańsk.

POZNAŃ

WŚRÓD MAKULATURY ZNALEZIONO AKTA DOTYCZĄCE PRZYGOTOWANIA WOJNY W 1939 R.

W Krośnie (Ziemia Lubuska) kierownik rejonowy Zbiornicy Odpadków, znalazł wśród makulatury cenne akta, dotyczące przygotowania wojny w 1939 r. Akta te, sporządzone przed wybuchem wojny przez generalny sztab dowództwa wojsk niemieckich, przekazane zostały odpowiednim czynnikom państwowym.

ŚWIEBODZICE

DOMKI FIŃSKIE POLSKIEJ PRODUKCJI

W fabryce mebli Nr 10 w Świebodzicach montuje się trzy próbne domki fińskie dla przemysłu krajowego. Domki te, bardzo solidnie wykonane przy wykorzystaniu całkowicie krajowego surowca i krajowych płyt spilśnionych, kalkulują się bardzo tanio.

GDAŃSK

STATEK PASAŻERSKI Z MINOWCA

Polski motorowiec „Beniowski", który służył w czasie wojny jako minowiec niemiecki, przebudowany jest obecnie na statek pasażerski. Poważne uszkodzenia maszyny ulegną naprawie w stoczniach polskich i statek przeznaczony zostanie do dalszych wycieczek po Bałtyku.

NOWE DOMY RYBAKA POWSTAJĄ NA WYBRZEŻU

Morski Urząd Rybacki otrzymał już kredyty na nowe „Domy Rybaka". W najbliższym czasie powstaną na Wybrzeżu Domy Rybaka w Kętach, Tolkmicku, Krynicy Morskiej i Katarii. Domy te zostaną wyposażone w aparaty radiowe, biblioteki itp. Odbywać się tam będą również kursy szkoleniowe nowych kadr rybackich.

KRAŚNIK

POMOC DLA MŁODZIEŻY STUDIUJĄCEJ

Powiatowa Rada Narodowa w Kraśniku w trosce o studiującą młodzież zadeklarowała w roku bieżącym dla uczniów szkół średnich sumę 200.000 zł, oraz dla studentów wyższych uczelni kwotę ponad 150 000 zł. Ponadto Powiatowa Rada Narodowa otworzyła międzygimnazjalną bursę, w której przebywa 87 najuboższych uczniów powiatu. Z bursy tej korzystali również uczestnicy dokształcających kursów pedagogicznych, które w 2 turnusach zgromadziły po 40 uczestników.

Trybuna Czytelników

5000 zł. — to nie 3 kg. cukru

Ob. Mika Julia zam. w Piekarach Śl. (ul. Kanałowa 4), pisze do nas, że mąż jej przeszło 10 lat pracował jako górnik i zmarł w roku 1946.

Od października 1945 r. do stycznia 1946 r. otrzymywał do swego zarobku dodatkowo bony premiowe a 100 zł. jak i inni pracownicy kop. Andaluzja należącej do Bytomskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego. Bony te wymieniała kopalnia na różne towary za dopłatą 15 zł. za każdy bon (robotnicy otrzymywali np. za 1 bon plus 15 zł. — jeden kg. cukru).

Wszystkich bonów mąż jej otrzymał 52, z czego dwa bony wdowa zrealizowała otrzymując 1.5 kg. cukru, 1 butelkę „Sidolu" i 2 paczki szamponu. W końcu roku 1946 zwróciła się ob. M. J. do Zarządu Kopalni z prośbą o zrealizowanie pozostałych 50-ciu bonów względnie wypłacenie równowartości — 5.000 zł. jak to czyniła np. kop. „Nowa Helena" w Piekarach. W odpowiedzi na to zaproponowano jej 3 kg. cukru. Wobec tego interweniowała 13. 2. br. w CZPW Katowicach który prośbę jej 19. 3. br. przesłał z powrotem do BZPW.

Na ponowną prośbę z dnia 5. 5. br. BZPW w ogóle nie odpowiedziało. Tak samo nie otrzymała odpowiedzi na prośbę z dnia 11. 6. 1947 r. z CZZG w Sosnowcu. Dopiero 22. 10. br. powiadomiło ją BZPW, że na bony te pobrała już towar za 135 zł., że nie została pokrzywdzona i że towaru już nie ma, a odszkodowania nie wypłaca się.

W odpowiedzi na to ob. M. J. 5. 11. br. wyjaśniła BZPW, że żadnych towarów nie odebrała a podana kwota odpowiada 9 bonom, jej zaś zabrano tylko 2. Na to oświadczono jej, że decyzja BZPW jest miarodajna.

Ob. M. J. pisze między innymi: „Ja wiem, że inni pracownicy otrzymali różne towary i że bony ich zostały zrealizowane. Przecież BZPW może zawsze stwierdzić, co inni pracownicy otrzymali za 52 bony, a co ja."

I nam się też wydaje i dlatego prosimy BZPW by zechciało sprawę raz jeszcze zbadać i wyjaśnić czy wdowa po starym górniku otrzymała to co jej się słusznie należy, a co jest bezprzecznie zarobkiem jej męża.

Hokus pokus w Rzeźni Miejskiej w Gliwicach

Z Oddziału Grodzkiego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Gliwicach otrzymaliśmy następujące pismo:

Jeśliby ktoś chciał zobaczyć lub nauczyć się w jaki sposób tuczy się martwe wieprze w rzeźni gliwickiej niechaj nie zwleka. Tu za jednym zamachem pana taksatora zamienia się mięso wieprzowe III kategorii na kat. I-szą. A jak się to dzieje — posłuchajcie.

Pracownikom pobierającym karty zaopatrzenia I kat. należy się mięso wieprzowe kat. I-szej w zamian za tłuszcz. Kiedy referent gospodarczy Samopomocy Nauczycielskiej w Gliwicach przybył do rzeźni miejskiej mięsa I-szej kategorii nie było — ale był taksator... I kiedy przedstawiciel ZNP nie chciał brać tak lichego i chudego mięsa (zamiast tłuszczu) upierając się, iż należy się mięso I kat. pan taksator zamalował znaki III kat. na I kat. mówiąc że czyni to z polecenia swoich władz zwierzchnich.

Prosimy Zarząd Miasta o wyjaśnienie tej bądź co bądź dziwnej historii. Bo mimo sztuczek ob. taksatora i całego jego kunsztu malowania wartość mięsa chyba nie ulega zmianie przez przemalowanie. Jeśli nie było innego mięsa, trzeba było uczciwie sprawę postawić a nie mydlić oczu. Farba to nie mydło, a mięso przecież nie oczy.

Trybuna Czytelników działa

I

Na naszą interwencję w sprawie wdowy Żur Joanny zamieszkałej w Bielszowicach, ul. Zielona nr 2 otrzymaliśmy z Dyrekcji Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach pismo w którym tejże Dyrekcja donosi, że w dniu 10. 12. 1947 r. dokonała ostatecznego przeliczenia pensji wdowiej, wynoszącej obecnie zamiast dotychczas wypłacanej kwoty 310 zł. — 996 zł. miesięcznie. Nadpłatę za czas zaległy w sumie 2.388 zł. otrzyma ob. Żur Joanna w najbliższych dniach drogą przekazu pocztowego.

II.

Zawiadamiam Was, iż za Waszą interwencją sprawa mojej renty została pomyślnie załatwiona na którą tak długo czekałem.

Renta została mi wypłacona od dnia 21. III do dnia 30. XII. 47 r. Jestem wdzięczny Trybunie Czytelników iż zajęła się moją sprawą, która pomyślnie została załatwiona. Tą drogą składam Wam serdeczne podziękowanie.

Życzę aby Trybuna Czytelników działała pomyślnie i była pomocą dla każdego.

(—) Kozioł Leon

Częstochowa, Zacisze Długi 38

Trybuna Robotnicza
pismo Polskiej Partii Robotniczej
Wydawca: ROBOTNICZA SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „PRASA"
Redaguje KOMITET REDAKCYJNY
Redakcja i Administracja: KATOWICE, PL. ADAMA MICKIEWICZA Nr. 8
tel. 340-41(48)
Konto czekowe w PKO Nr [illegible]
ODDZIAŁY:
KRAKÓW, ul. Wiślna 4, tel. Red. 598-12, tel. Adm. 586-32.
WARSZAWA, ul. [illegible] 16.
WROCŁAW, Podwale Świdnickie Nr 28
CZĘSTOCHOWA, Marszałka Roli-Żymierskiego Nr 22
RZESZÓW, 3-go Maja Nr 22, telefon 3
KIELCE, Sienkiewicza 64, telefon 10-60
SOSNOWIEC, Warszawska 1, telefon 812-86
OPOLE, Red.: Armii Czerwonej 1, telefon 40-66, Admin.: Odrodzenia 12, telefon 386.
BYTOM, ulica Dworcowa 2, telefon 39-65
GLIWICE, ulica Marcina Strzody 3, telefon 43-16
RYBNIK, gen. Zawadzkiego Nr 12, telefon 1
BIELSKO, Generalissimusa Stalina 11, telefon 25-16

R — 5600

Wieczory dyskusyjne w Chorzowie

Celem zwiazania zainteresowanych rzesz obywateli (-lek) z aktualnymi problemami panstwowymi lub naukowymi **Miejski Komitet PPR w porozumieniu z PPS, SD i SL w Chorzowie** przy czynnym współudziale **Sekcji Nauczycieli Szkoł Średnich Ogólnokształcących ZNP w Chorzowie** urządza **cykl wieczorów dyskusyjnych z referatami i dyskusjami na ustalone poniżej tematy.**

Wieczory dyskusyjne odbywać się będa **co 2 tygodnie**, zasadniczo **w dniach 16-go i 29-go** każdego miesiaca z pominieciem dni świątecznych, o godzinie **18 — 20 w Miejskim Komitecie PPR** w Chorzowie przy ul. Dworcowej Nr. 4 według następującego programu:

Piątek 16. 1. 1948 — Rzut oka na dzieje ziemi i ewolucjonizm — ref. prof. Munłok K. — koref. mgr. Ryszkowa J., mgr. Gargula A.

Czwartek 29. 1. 1948 — Marksizm i jego pochód w świecie, a kapitalizm — ref. sekr. Hanke W. — koref. prof. Muniak K., dyr. Botur T.

Poniedziałek 16. 2. 1948 — Tajemnice atomu — ref. mgr. Glüksman St. — koref. prof. Szarszanie wicz. prof. Krzykała Fr.

Wtorek 16. 3. 1948 — Ziemie Odzyskane a Ziemie Odstąpione — ref. dr. Marchacz Wł. — koref. mgr. Serafin St., mgr. Dudkówna M.

Piatek 16. 4. 1948 — Zagadnienie morza w dziejach Polski i obecnie — ref. mgr. Krzyżak Wł. — koref. mgr. Czechowska M., prof. Tretiak T.

Czwartek 29. 4. 1948 — Zarys ruchu robotniczego i ludowego w Polsce — ref. mgr. Czechowska M. — koref. mgr. Migacz J., mgr. Seidel Wlln.

Sobota 29. 5. 1948 — Nowoczesne metody organizacji pracy w przemyśle — ref. inż. Kubiczek I. — koref. inż. Gadomski J., inż. Mazanek T.

Środa 16. 6. 1948 — ZSRR nasz sąsiad i sojusznik — ref. mgr. Serafin St. — koref. prof. Rudlicki Wł. dr. Marchacz Wł.

Poniedziałek 28. 6. 1948 — Idea słowiańska a polska racja stanu — ref. prof. Tretiak T. — koref. prof. Rudlicki Wł., płk. Faska Jan.

Tematy zapasowe — Kultura łacińska a bizantyjska i ich rozpowszechnienie w świecie — ref. mgr. Jazowy J. — koref. mgr. Paździora Zdz., mgr. Zagała J.

Współczesne prądy w literaturze polskiej — ref. dyr. Jarzebińska — koref. dr. Niepokojczycka, prof. Gurgacz Fr.

O WZMOŻENIE AKCJI OSWIATOWEJ NA WSI

Dnia 22 bm. odbyła się w siedzibie OKZZ w Katowicach konferencja poświęcona zagadnieniu ożywienia i skoordynowania akcji oświatowej na wsi.

W konferencji udział wzięli przedstawiciele OKZZ, Zw. Sam. Chł., Tow. Uniw. Ludowych, ZZ Robotn. Rolnych, PNZ, Wojew. Rady Kultury, Kuratorium, ZNP i in.

W obszernej dyskusji, w której zabierali głos reprezentanci poszczególnych instytucji, stwierdzono, że akcja oświatowa na wsi, prowadzona dotychczas przez poszczególne organizacje i instytucje, jest niewystarczająca, a to zarówno z braku środków jak i braku kwalifikowanych ludzi. Uznano jednomyślnie, że zespólenie poszczególnych akcji, pozwalające na racjonalniejsze wykorzystanie zarówno środków jak i ludzi i unikanie wielotorowości, przyczyni się do znacznego podniesienia efektywności wysiłków.

Postanowiono utworzyć **komitet organizacyjny dla pracy kulturalno-oświatowej na wsi** z udziałem wszystkich instytucji, które bądź już dotychczas prowadziły taką akcję, bądź też mogą się przyczynić do jej wzmożenia.

Przedstawiciele poszczególnych organizacji przedstawili konkretne propozycje współdziałania. OKZZ przedstawił swój plan utworzenia **3 ośrodków szkoleniowych dla instruktorów**, które w ciągu 3 miesięcy dostarczą **900 instruktorów oświatowych dla wsi.**

Akcja oświatowa ma na celu **podniesienie oświaty w ogóle**, a w szczególności podniesienie **oświaty robotniczej i obywatelskiej**, co ułatwi wsi wykonanie planu 3-letniego.

Po dyskusji wybrano prezydium komitetu w następującym składzie: przewódniczący — przedstawiciel OKZZ **Beczała**, pierwszy przewodn. — przedstawiciel ZSCh **Michalczyk**; II-gi przewodn. — przedstawiciel TUL; I sekr. — przedst. Wydz. Ośw. OKZZ **Świeciakowa**; II sekr. — — przedst. ZSCh **Lebiedowa**; członkowie prezydium — przedstawiciel ZNP **Syska**, przedstawiciel Kuratorium, przedstawiciel Woj. Rady Kultury oraz przedstawiciel Woj. Rady Narodowej.

Prezydium zbierze się zaraz po Nowym Roku celem opracowania szczegółowego planu pracy i jak najszybszej jego realizacji.

GWIAZDKA DLA DZIECI W PIOTROWICKIEJ FABRYCE MASZYN

Po raz pierwszy od wyzwolenia urządzona została przez załogę i Radą Zakłodową i administrację Piotrowickiej Fabryki Maszyn, gwiazdka dla dzieci.

W obszernej sali stołówkowej, zebrała się licznie dziatwa z rodzicami, dalej dyrekcja z dyr. **Iwickim** na czele, przedstawiciele miejscowych partii politycznych z tow. **Galuszką.**

Tow. Jankowska powitała gości i licznie zebrane dzieci. Z wielka radoscia i uwagą dzieci oglądały przedstawienie, które opracowała ob. **Przybylanka.** Po przedstawieniu rozdane zostały podarki, po czym odśpiewano chóralnie kilka kolęd. Na tym zakonczono gwiazdkę.

Z prac Ligi Lotniczej

Przeszkolenie lotnicze młodzieży woj. śląsko-dąbrowskiego

Zarządzeniem władz państwowych została powołana do życia w bieżącym roku Liga Lotnicza, której poruczono przeprowadzenie szkolenia we wszystkich dziedzinach lotnictwa.

Na terenie tut. województwa został w pierwszym etapie działalności Ligi Lotniczej położony nacisk na akcję zorganizowania Okręgu Wojewódzkiego. Powstały 22 obwody powiatowe L. L., 6 obwodów miejskich oraz 2 wydzielone przy Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowej i Okręgowej Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Katowicach.

Akcją organizacyjną zostały objęte wszystkie zakłady pracy, organizacje zawodowe, wolne zawody, związki młodzieżowe oraz całe szkolnictwo.

W przeciągu kilku miesięcy mimo przerwy spowodowanej okresem wakacyjnym, **powstało 157 kół zwykłych o ilości 42.500 członków i 88 kół szkolnych (członków 8.649) — razem 245 kół o ilości 51.149 członków.** W stadium organizacji znajduje się dalszych 125 kół z 70.000 członkami. Powstało 17 nowych modelarni lotniczych.

W 6 obwodach Ligi Lotniczej **(Zabrze, Bytom, Sosnowiec, Strzelce, Gliwice i Katowice)** zostaną uruchomione **kursy dla przodowników modelarskich**, których zadaniem będzie kierowanie pracami modelarskimi młodzieży oraz uruchomienie nowych modelarni.

W okresie zimowym zostaną również zorganizowane **teoretyczne kursy szybowcowe**, których absolwenci zostaną na wiosnę i w okresach wakacyjnych skierowani do ośrodków szkolenia szybowcowego.

Tut. dyrekcja uruchomi między innymi ośrodek szybowcowy w Jarnołtówku pod Głuchołazami, u stóp gór sudeckich, w przepięknej okolicy, gdzie młodzież spędzi swe wakacje zapoznając się równocześnie praktycznie z pięknym sportem szybowcowym.

Przeszkolenie w sporcie spadochronowym zostanie przeprowadzone na razie teoretycznie z uwagi na brak wieży spadochronowej w Katowicach, do której odbudowy w najbliższym czasie przystąpi Zarząd Okręgu Wojewódzkiego.

IMPREZY SYLWESTROWE

TOWARZYSTWO Przyjaciół Żołnierza wspólnie z **Korpusem Bezp. Wew.** urządza „Wielką Zabawę Sylwestrową" w Domu Żołnierza (ul. Raciborska 73). Początek o godz 20-tej.

Zaproszena w Sekr. TPŻ., ul. Kochanowskiego 4 II p.

Liga Morska stwarza fundusz stypendialny i nawiązuje międzynarodowe kontakty

Zarząd Okręgu Ligi Morskiej w Katowicach postanowił stworzyć „Fundusz Stypendialny" celem udzielania stypendiów młodzieży kształcącej się w szkołach morskich. Stypendia przydzielane będą rokrocznie przede wszystkim młodzieży pochodzącej z ludu pracującego Śląska. W ten sposób Liga Morska nie tylko słowem, ale żywym czynem realizuje hasło zbliżenia Śląska z Wybrzeżem. Bliższe dane dotyczące stypendiów podane zostaną do wiadomości w najbliższej przyszłości.

Równocześnie Zarząd Okręgu Ligi Morskiej w Katowicach rozpoczął staranie o nawiązanie **międzynarodowych kontaktów** z podobnymi jak Liga Morska organizacjami w Czechosłowacji i Jugosławii.

W związku z pobytem na lustracji Okręgu admirała **Mohuczego**, prezesa Rady Głównej Ligi Morskiej w Warszawie Zarząd Okręgu Ligi Morskiej w Katowicach rozpoczął na szeroką skalę zakrojoną akcję werbunkową. Zarząd Okręgu złożył wobec admirała Mohuczego zobowiązanie podwyższenia liczby członków do marca 1948 r. do 250.000. **Liga Morska bowiem realizującą najżywotniejsze i najszczytniejsze hasła powiązania społeczeństwa z morzem, musi być organizacją ogólną, masową.**

Morze woła, wstępujcie w szeregi Ligi Morskiej!

KTO ZNA TO MIEJSCE I TE OSOBY?

Powyższą fotografię odebrano jednemu z aresztowanych SS-manów, który twierdzi, że zdjęcie to przedstawia b. powstańców śląskich na minutę przed rozstrzelaniem, w pierwszych dniach wojny, gdy wojska hitlerowskie zajęły Górny Śląsk. Powstańców tych wywleczono przeważnie z domów i bez sądu rozstrzelano.

Kto zna miejsce i osoby na powyższym zdjęciu, wzgl. może podać bliższe szczegóły o dokonanym przez hitlerowców mordzie, proszony jest o nadesłanie swych cennych wiadomości do Klubu Pisarzy Powstańczych przy **Zarządzie Głównym Związku Weteranów Powstań Śląskich** Katowice, ul. Kościuszki 3, m. 2, Tel. 361-31.

Bez odpowiedzi...

Pewien nader przenikliwy człowiek obliczył, że najszybciej w Polsce chódzą ludzie w Katowicach, potem w Łodzi, a potem — zdaje się — w Warszawie. Najwolniej chodza kozy w Pacanowie, bo nie mają się do czego spieszyć.

Przeczytawszy tę rewelację wielu katowiczan(ek) podparło się w bok wzgl. wyprężyło piers z wielkiej dumy i radości mówiąc: „Niechno się kto z nami zmierzy! Sa pieróna! Niech spróbuje!"

Byli tacy, co próbowali — ale nie dali rady.

Pewien obywatel ze spokojnego Krakowa założył się, że prześcignie katowiczan, ale nim wystartował, został zmielony na proszek w młynie dworca głównego o godz. 7,45 rano, tj. w chwili Malstromu i przypływu morza pracowniczego z prowincji. Jego towarzysz został rozpłaszczony na ścianie tunelu pomiędzy peronem drugim a pierwszym. Kilku odważnych z Kielc pokonawszy wstępne trudności przepłynęło szczęśliwie przez Scylle i Charybdę budki kontrolnej na dworcu — ale już po pierwszych krokach ratowali się ucieczką „pod bukiet". Pewien odważny marynarz z Gdańska zdołał dotrzeć na Rynek, ale stracił wszelką otuchę przy wsiadaniu do autobusu i nie mógł potem przez pół roku zorientować się, czy jechał stojąc na nogach, czy na rękach i czy na własnych, czy też na obcych. Pewien rozparcelowany ziemianin spod Lublina zwariował już po dwóch godzinach błądzenia w labiryncie korytarzy gmachu wojewódzkiego, a pewien zubożały hrabia z Zamojszczyzny umarł z głodu i rozpaczy w windzie paciorkowej nie mając odwagi w biegu wysiąść na odpowiednim piętrze. Najdzielniej poczynali sobie warszawiacy i lwowianie. Pierwsi, ponieważ ich nic gorszego spotkać nie mogło aniżeli ich spotkało 3 lata wstecz, drudzy ponieważ od dzieciństwa przyzwyczajeni byli do ulicznych wyścigów.

Nie każdy jednak cieszył się z rekordu szybkości. Byli tacy malkontenci, którzy z lękiem zaczęli dociekać przyczyny szybkiego chodzenia i wypytywać się wszechstronnie: dlaczego ludzie w Katowicach chodzą najszybciej w Polsce? A może to choroba jakaś straszna, epidemia okropna, którą należy zwalczać wszelkimi środkami?

Jeden szlachetny człowiek postanowił dojść do sedna rzeczy i zgłębić tajemnicę pośpiechu mieszkańców Katowic. Ponieważ był to przypadkiem reporter, więc działał jak reporter (czego mu nie można brać za złe).

Stanął o godz. 7.40 rano koło dworca, przy wyjściu i zagadnął słodko pierwszego lepszego gościa, który według jego mniemania dostatecznie się spieszył:

— Przepraszam, dokąd się tak pan rano spieszy?

— „Do cholery!" — rzekł nieuprzejmie spieszący się gość.

Ponieważ takie określenie kierunku było co najmniej zagadkowe, reporter ponowił pytanie wobec następnego gościa, ale ten nic nie odrzekł, tylko spojrzał jakoś dziwnie na intruza i podwoił szybkość.

— „Pewnie głuchy biedaczek" — pomyślał ze współczuciem reporter i zwrócił się do trzeciego z kolei gościa:

— Dlaczego pan się tak spieszy, drogi panie?"

Drogi pan złapał się za kieszeń z portfelem, zamrugał szybko oczyma, wyrzekł coś niezrozumiałego i czym prędzej oddalił się od pytającego.

Reporter zmienił miejsce i zagadnął czwartego spieszącego się człowieka.

— „Przepraszam, czy pan z Katowic?"

— „A bo co?"

— „Chciałbym dowiedzieć się, dlaczego pan tak szybko chodzi?"

— Czwarty gość, ciemny na gębie i nieco obrośnięty, spojrzał ponuro na uprzejmego dziennikarza i odpowiedział również zapytaniem:

— „Chcesz w mordę dostać?"

Ponieważ było to pytanie retoryczne, więc pozostało bez odpowiedzi.

Reporter był jednak nieustępliwy. Wyszedł na ulicę Dworcową, potem na Rynek, na ul. 3 Maja i wszędzie — zaczepiając spieszących się ludzi — zadawał im logiczne i zwarte pytania o powodach pośpiechu. Nikt jednak nie odpowiedział mu ani konkretnie ani logicznie, co poczęło pogrążać nieszczesnego dziennikarza w głuchej rozpaczy: „Zali ci ludzie nie wiedzą dlaczego szybko chodzą i dokąd się spieszą? Czyli jednak psychoza, obłęd, acuta mendatia, szaleństwo, choroba św. Wita!

Pod wieczór, zadał znane już pytanie jakiemuś gościowi na placu Wolności po raz 795.

— „Dokąd pan się spieszy?"

— „Do diabła!" — warknął zagadnięty, potoczył złym spojrzeniem i poszedł w wymienionym kierunku.

Reporterowi zjeżyły się włosy na głowie. „Obłęd!" — wyszeptał zbielałymi wargami i pobiegł czempredzej do redakcji z hiobową wieścią. Na ulicy Mickiewicza potrącił jakiegoś przechodnia w rozpędzie.

Przechodzeń złapał reportera za rękaw i zawołał ze złością.

— „Dokąd panu tak spieszno? Lecz reporter nie odpowiedział...

HAKIM

Radio

31 grudnia 1947 (środa)

5,58 Sygnał 6.05 Gimnastyka 6.15 Wiadomości 6.20 Muzyka 7.00 Dziennik 7.15 Muzyka 8.20 Informacje 8.25 Skrzynka PCK 8.35 Kwadrans prozy 8.50 Muzyka 9.20 Koncert życzeń 10,00 Konc. reklamowy 12.02 Wiadomości 12.08 Przegląd prasy 12.15 Muzyka 12.20 Z mikrofonem po kraju 12.30 Aud. rozrywkowa 15.00 Informacje komunikaty 15.30 Kącik prawniczy. 15,40 Aud dla dzieci 16.00 Dziennik 16.30 Skrzynka PKO 16.35 Aud słowno-muz 16.55 Aud dla młodzieży 17.20 Hej kolęda kolęda' 18.00 RUL 18,15 Aud dl robotników 18.40 Aud świetlicowa. 19.00 Konc Ork P. R. 20,00 Dziennik 21.00 Aud chopinowska 21.30 Aud sylwestrowa 23.00 Muz taneczna 24,00 **NOWY ROK** 24,05 C. d konc. ork tanecznej 1,00 Muzyka tan 3.00 Zak. programu

Komunikaty

⊙ ZARZĄD Miejski w Katowicach **ostrzega ludność**, by nie kupowała w nielegalnie uprawianym handlu ulicznym lub obnośnym artykułów spożywczych, gdyż artykuły te są wyrabiane potajemnie w domach prywatnych, w warunkach urągających wszelkim wymogom sanitarnym i nawet przez osoby chore zakaźnie.

Wszelkie wyroby spożywcze należy kupować wyłącznie w wytwórniach legalnych lub w sklepach zaopatrujących się z tychże źródeł.

Zarazem zwraca się uwagę, że wyroby mięsne (kiełbasy, szynki), sprzedawane w sklepach spożywczych i jadłodajniach **winny być zaopatrzone w plomby wytwórcy.**

O nielegalnym handlu należy zawiadomić organa MO.

⊙ WOJEWÓDZKI Kom. Wyk. Akcji Pomocy Zimowej przypomina **wszystkim rolnikom** obowiązanym do płacenia składki pomocy zimowej iż wysokość tej składki po upływie dnia 31 grudnia br. zostaje podwyższona i wynosić będzie 12 proc. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia br. składki 10 proc.

⊙ WOJEWÓDZKI Kom. Pomocy Społecznej przypomina, iż według deklaracji zrzeszeń kupieckich, org. rzemieśln., przemysłu pryw., oraz wolnych zaw., że przy wykupie kart rejestracyjnych na rok 1948 płatne są **100 proc. składki Pomocy Zimowej** w wysokości ceny kart rejestracyjnych na rok 1947.

Składki te opłacać należy w miejscowych Urzędach Skarbowych.

ŚRODA

31

GRUDNIA

Sylwestra

Wschód słońca 7.46
Zachód słońca 15.31

Tak było

31. 12. 1944 r.

Na plenarnym posiedzeniu KRN w Lublinie została jednomyślnie uchwalona ustawa o powstaniu Rządu Tymczasowego Rzeczypospolitej Polskiej.

SPORT

Rok 1948 przyniesie nam w sporcie już w pierwszych miesiącach tuziny sensacji i jeszcze więcej niespodzianek.

Wyliczmy kilka:

1) 9 stycznia odbedzie sie w Ameryce mecz bokserów w wadze ciężkiej: Szweda **Olle Tandberga** z **Joe Maximem**. Tandberg trenuje obecnie zapamiętale w Ameryce w komfortowo urządzonym i doskonale wyposażonym obozie „Genwood Lake".

2) Do Pragi przyjedzie pięćdziesięciu najlepszych bokserów świata. Przyjazd ich nastąpi po zakończeniu olimpiady londyńskiej.

Spotkania w Pradze przyniosą wycieczy **„złote rękawice"** — est to nagroda ufundowana przez redakcję „Svobodnego Słowa". (Kiedy „Trybuna Robotnicza" ufunduje takie rękawice?)

Jak donoszą, spotkanie pięściarzy odbędzie sie prawdopodobnie na wolnym powietrzu.

3) 5.500.000 bedzie kosztować kompletne wyposażenie narciarskiej ekspedycji olimpijskiej Polski.

Trener Noore jest bardzo zadowolony z formy polskich zawodników. Chwali bardzo Marusarza i przewiduje dla Polski jedno z czołowych miejsc na igrzyskach w St. Moritz.

4) Źle jest z Kanadą.

Jeżeli Kanadyjczycy (drużyna kanadyjskich sił powietrznych) nie poprawią swojej formy — to Curtis, marszałek lotnictwa, nie dopuści ich do wystąpienia na olimpiadzie. Lepiej, nie brać udziału — niż przegrać i skompromitować świetne imie kanadyjskich hokeistów.

Sprawa jest tym bardziej pilna i ważna, ponieważ termin zgłoszeń do zimowych igrzysk olimpijskich kończy sie dnia 5 stycznia 1948 r.

5) Na „Zimowym Stadionie" w Pradze odbedą sie mistrzostwa europejskie w jeździe figurowej na lodzie. Będzie obecna mistrzyni świata Barbara Ann Scott, — Kanadyjka.

Zabytkowa polichromia w kościele św. Katarzyny

W kościele św. Katarzyny odkryto polichromię krużganków. Stwierdzono, że mamy tu taj do czynienia z kilkoma warstwami nałożonych na siebie malowideł z okresu od 14 do 18 wieku. Wojewódzkie władze konserwatorskie rozpoczęły roboty zabezpieczające przed zniszczeniem i zmierzające do usunięcia polichromii. Całkowite odsłonięcie malowideł nastąpi na wiosnę.

Antydemokratyczna kampania w szkolnictwie U. S. A.

Akcja przeciwko żywiołom demokratycznym, prowadzona przez reakcje w Stanach Zjednoczonych przeniosła się ostatnio na teren oświaty. W zeszłym tygodniu w czterech uniwersytetach zabroniono działaczom postępowym wzięcia udziału w zebraniach studentów, podając jako przyczynę, iż działacze ci byli postawieni w stan oskarżenia przez Komisje do Badań Działalności Antyamerykańskiej o „obrazę Kongresu", bądź też byli przedstawicielami grupy „zaliczonej przez podsekretarza stanu Clarka, w opublikowanej przez niego „czarnej liście" do kategorii „wywrotowych".

Za przykładem Columbia Collegge nie dopuszczono do wystąpienia na zebraniu studenckim pisarza Harvarda Fasta, motywując to tym iż Fast jest również oskarżony o „obrazę Kongresu".

Senat Uniw. Miejskiego w New Yorku nie dopuścił Johnstona do udziału w zebraniu marksistowskiego koła kulturalnego studentów Uniwersytetu, z tej przyczyny iż jest on członkiem organizacji umieszczonej na „czarnej liście" Clarka,

TAJEMNICA WYNALAZKU ŻARÓWKI ELEKTRYCZNEJ

W KSIĄŻKACH i czasopismach fachowych, wydawanych w Stanach Zjednoczonych A. P. poruszających jakiekolwiek zagadnienia, związane z historią elektryczności, żarówka jest wciąż nazywana „lampą Edissona".

W związku z tym nie od rzeczy będzie przypomnieć pełne oburzenia słowa, jakie ukazały się jeszcze w roku 1881 w czasopiśmie francuskim „La lumiere electrique".

— „A Łodygin? A jego lampy? Dlaczego nie powiedzieć wobec tego, że i światło słoneczne zostało wynalezione w Ameryce?"

Słowa te ukazały się przed 66 laty w czołowym czasopiśmie elektrotechnicznym świata.

Biograf Edisona J. Brayan w pracy swej wydanej w USA m.in. pisze: „Około trzydziestu miesięcy potrzebował Edison do tego, aby dnia 21 października 1879 r. w laboratorium udało mu się przygotować pierwszą lampę żarzenia. W okresie tym wydano około 40.000 dolarów".

Suma ta została zużyta poto, aby przygotować lampę, która się paliła tylko w laboratorium. To są fakty uznane przez ogół w USA. I właśnie na podstawie tych faktów prasa amerykańska w roku 1879 głosiła na cały świat, że: „elektryczna żarówka jest amerykańskim wynalazkiem".

21 grudnia 1879 r. jak podaje biograf Edisona, w gazecie „Herald" ukazała się pierwsza wiadomość o „lampie Edisona" opublikowana przez niejakiego Foxama, uważanego za gwiazdę wysokiej klasy pośród korespondentów USA. Fox nie zajął się sprawami Edisona przypadkowo. Za Edisonem bowiem stał potężny J. P. Morgan i inni finansowi potentaci USA, którzy zorganizowali „Edissonowskie Towarzystwo Oświetlenia Elektrycznego" z kapitałem zakładowym 300 tysięcy dolarów. W styczniu 1880 r. jedno z pism opublikowało entuzjastyczny opis pierwszej publicznej demonstracji „elektrycznego światła odkrytego przez Edisona".

A więc w USA wg źródeł amerykańskich w r. 1879 po raz pierwszy zapłonęła żarówka w laboratorium a w roku 1880 publiczność oglądała również po raz pierwszy w rezydencji Edisona — Menlow „dziwne, jaskrawe światło lampek zawieszonych na drucie pomiędzy drzewami. Tak wyglądała sprawa ta w Ameryce.

Tymczasem już w Petersburgu na Piaskach tłumy publiczności chodziły oglądać jaskrawo płonącą na latarni ulicznej elektryczną żarówkę wynalezioną przez rosyjskiego wynalazcę Aleksandra Łodygina. Jeden z obserwatorów tego zjawiska zupełnie słusznie pisał:

„Łodygin pierwszy uczynił z lampy żarzenia narzędzie techniki. Łodygin pierwszy wyniósł lampę te z fizycznego gabinetu na ulicę".

W sierpniu 1873 r. w Petersburgu rozsyłane były zachowane do naszych dni specjalne zaproszenia następującej treści:

„Bilet wstępu na doświadczenia elektrycznego oświetlenia sposobem Łodygina w dniu 7 sierpnia o godz. 9-tej wieczorem w Instytucie Technologicznym".

Bilety te są zaopatrzone w datę 7 sierpnia 1873 r. oraz pieczęć „Towarzystwo Elektrycznego Oświetlenia Łodygina".

W Instytucie Technologicznym A. Łodygin demonstrował publiczne lampy do oświetlenia budynków i ulic, latarnie elektryczne dla kolei, dla prac pod wodą, dla kopalni węgla i fabryk prochu.

W KONSTRUKCJI swej lampy Łodygina były podobne do używanych obecnie. Miały one kształt okrągłego, kolistego szklanego naczynia.

Lampy Łodygina zainstalowane w jednym z magazynów przy ul. Morskiej w Petersburgu paliły się doskonale. W ciągu dwóch miesięcy z czterech lamp przepaliły się tylko dwie. Na początek było to ogromnym sukcesem. Z równym powodzeniem lampy Łodygina były zastosowane przy oświetleniu podwodnych prac w kesonach przy budowie mostu przez Newę.

Niestety w Rosji carskiej nie można było znaleźć warunków dla dalszego rozwoju tego przedsięwzięcia. Przekonawszy się o tym, Łodygin zmuszony był do wyjazdu zagranicę.

Poza granicami Rosji carskiej wynalazek Łodygina uzyskał szeroki rozgłos. Patenty na lampy pomysłu rosyjskiego nowatora zostały wydane we Francji, w Anglii, Belgii, Hiszpanii i innych państwach. Wynalazca jednak nie mógł znaleźć środków aby opłacić patent amerykański. Z tego właśnie skorzystał Edison, który po kilku latach od czasu wynalazku Łodygina przystąpił do pracy nad wytwarzaniem żarówek elektrycznych.

W YNALAZCA rosyjski zdołał jednak jeszcze raz wyprzedzić Edisona. W r. 1890 Aleksander Łodygin uzyskał w Stanach Zjednoczonych patent na wynalezione przez siebie elektryczne lampy żarzenia z włóknem metalowym.

Rosyjski wynalazca i nowator nie tylko stworzył prototyp współczesnej żarówki, lecz także stworzył najbardziej współczesną lampę z włóknem metalowym.

Patent Łodygina na lampy żarzenia z włóknem wolframowym został nabyty przez znaną firmę amerykańską „General Electric Company". Walka z tą firmą, prowadzona przez firmę Edisona zakończyła się porażką ostatniej. Jak wiadomo, zwyciężyła lampa z włóknem metalowym. I ten właśnie rosyjski wynalazek posłużył za podstawę do utworzenia w USA a następnie w innych państwach produkcji lamp nowego typu.

PROF. WIKTOR DANILEWSKIJ
Laureat premii stalinowskiej

BARBARA SAWICKA

Pochodzi z Wilna. Tam odbywała studia średnie i wyższe. Początkowo poświęciła się medycynie (2 lata) lecz talent artystyczny zwyciężył. Był okres kiedy miała pretensje do choreografii. Już w gimnazjum była „prowodyrką" wszelkich imprez artystycznych, w których sama brała udział.

Studia wokalne odbywała u prof. Krzyżanowskiej, potem u prof. Olgi Olginy, ostatnio u prof. Beliny - Skupiewskiego, dyrektora Opery Śląskiej, a jednocześnie dziekana Wydziału Wokalnego w Konserwatorium Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej.

Karierę artystyczną rozpoczęła bardzo wcześnie bo już po trzech miesiącach nauki. Podczas okupacji pracowała w Wilnie, jako organista, po wyzwoleniu zaś w Filharmonii jako solistka. W 1945 r. repatriowana do Poznania, występowała tam w radio oraz w koncertach urządzanych przez Związek Muzyków. W rok później (marzec 1946) zdobyła pierwszą nagrodę na konkursie śpiewaczym polskiej YMCA w Łodzi. Urządziła tam cały szereg koncertów. Jesienią 1946 otrzymała engagement do Opery Śląskiej. Debiutowała w roli Hanny („Straszny dwór"). Jej dalsze kreacje to Micaela („Carmen") i Rozyna („Cyrulik sewilski"). Jako śpiewaczka, jest poza operą niezmiernie aktywna. Występuje często w radio, w różnego rodzaju koncertach (dla młodzieży, górników, wojska). Między innymi w zeszłym tygodniu wystąpiła dla świata pracy w dwóch koncertach z orkiestrą filharmoniczną pod dyr. Witolda Krzemieńskiego. Koncerty te cieszyły się ogromnym powodzeniem.

Artystka rozporządza czystym, aksamitnie zabarwionym głosem, o pięknie wyrównanej skali. Posiada dużą technikę i niepospolity dar interpretacyjny.

Poza muzyką artystka interesuje się poezją. Znajomość języków (rosyjski, litewski, francuski, niemiecki) wykorzystuje do tłumaczenia tekstów pieśni.

W czasie krótkiego pobytu na Śląsku, artystka pokochała tę ziemię i jej twardy lud. Pomimo, że otrzymała ponętne propozycje ze strony Opery Poznańskiej i Warszawskiej zamierza na stałe pozostać na Śląsku. Chociaż nie, chciałaby pojechać zagranicę. Ale który artysta o tym nie marzy? (d)

Fabryka SNÓW

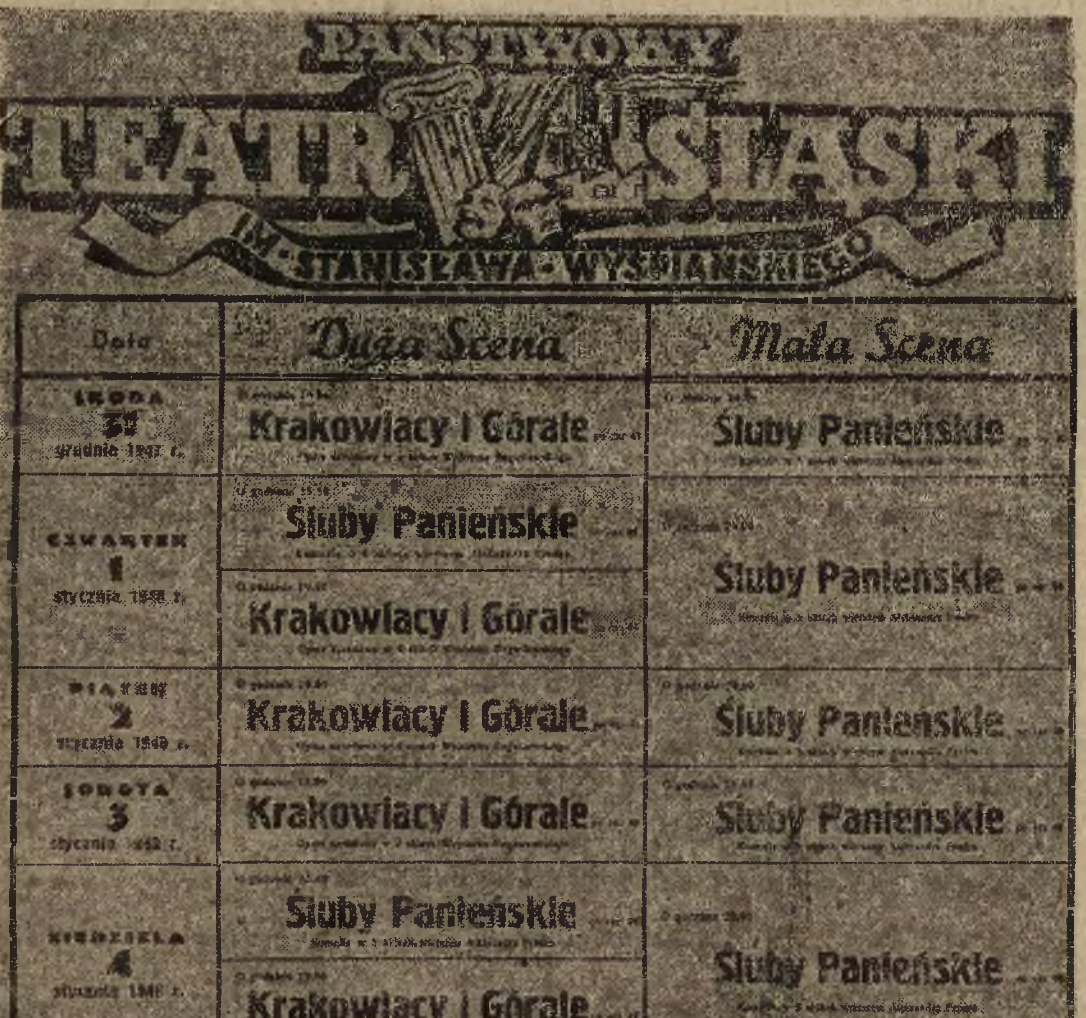
Zapowiedź rozszerzenia śledztwa przeciw t. zw. „elementom wywrotowym" w Hollywood

Przewodniczący słynnego komitetu Izby Reprezentantów do badania działalności antyamerykańskiej Thomas zapowiedział wznowienie w zwiększonych rozmiarach śledztwa komitetu w sprawie „działalności wywrotowych elementów w Hollywood". Oświadczył on, że „jeśli przemysł filmowy USA myśli, że usunięcie z Hollywood dziesięciu wywrotowców wystarczy, to przekona się, że się myli". Wymienieni przez Thomasa „wywrotowcy" to pozbawieni pracy, po przesłuchaniu w komitecie waszyngtońskim, wybitni filmowcy i scenarzyści amerykańscy.

Wolter (1694—1778) został uwięziony w Bastylii za złośliwy wiersz o księciu Orleańskim. Po jakimś czasie wypuszczono go, a książe przy spotkaniu okazał obłudne zdziwienie, że z tego powodu uwięziono tak znakomitego człowieka. Obiecał, że na przyszłość roztoczy opiekę nad filozofem. Wolter ukłonił się nisko i rzekł:

— Dziękuje waszej książęcej mości za opiekę. Proszę nie zapominać, że mieszkanie już mam.

PAŃSTWOWY TEATR ŚLĄSKI IM. STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO

Data	Duża Scena	Mała Scena
ŚRODA 31 grudnia 1947 r.	Krakowiacy i Górale	Śluby Panieńskie
CZWARTEK 1 stycznia 1948 r.	Śluby Panieńskie Krakowiacy i Górale	Śluby Panieńskie
PIĄTEK 2 stycznia 1948 r.	Krakowiacy i Górale	Śluby Panieńskie
SOBOTA 3 stycznia 1948 r.	Krakowiacy i Górale	Śluby Panieńskie
NIEDZIELA 4 stycznia 1948 r.	Śluby Panieńskie Krakowiacy i Górale	Śluby Panieńskie

Z SALI KONCERTOWEJ FILHARMONII KATOWICKIEJ

NOSTATNI W TYM ROKU kalendarzowym koncert symfoniczny pociągał zarówno oryginalnym programem jak również osobą dyrygenta. W programie: **Autori'ego** Pieśni religijne Negrów, **Strawińskiego** fragmenty z suity „Ognisty ptak" i **Beethovena** V. symfonia. Franco Autori jest urodzonym muzykiem, jest artystą o mocnej indywidualności, kapelmistrzem wysokiej klasy. Jest w nim przede wszystkim mocarny wysiłek woli w kierunku odtworzenia dzieła, przy jednoczesnej izolacji świadomości od innych doznań zewnętrznych. Jest to mocne przekonanie o pięknie i celowości myśli twórczej. Jest to nieprzezwyciężona wiara w konieczność każdego ruchu mającego tę myśl wyzwolić.

Inne cechy dyrygenta to pietyzm do kompozytora, to zdolność do wydobywania barw dźwiękowych i dynamicznych, pełnych przedziwnego blasku. Z drugiej jednak strony ruchy o jaskrawych akcentach, ekspresji i temperamencie mogą wywołać miraż efekciarstwa. Że tak nie jest świadczy poważny stosunek dyrygenta do muzyki, a przede wszystkim głębokie i szczere przeżywanie utworu.

Pieśni religijne Negrów słyszał Autori w wykonaniu chóru Murzynów w Texas. Są to więc transkrypcje autentycznych pieśni. Poznać to zresztą po prymitywiźmie motywicznym, w którym tkwi jednak dużo dynamizmu. W transkrypcji stopiła się singularna prasztuka ludów stojących na najniższym szczeblu kultury z nowoczesną wykwintną formą. Stąd ta wielobarwność nastrojów w pieśniach. Jako utwory wykonywane po raz pierwszy w Europie wywarły kolosalne wrażenie, w czym była niemała zasługa dyrygenta. Jest podziwu godne, w jaki sposób dyrygent w czterech próbach do tego stopnia zdołał owładnąć obcą dla siebie orkiestrą, że w jego rękach zmieniła się w jeden potężny instrument, w jeden mózg gibki i zniewolony do ostatecznych granic. Najlepiej uwidaczniało się to w fantastycznych pianach, gdzie słuchacz musiał sugerować sobie brzmienie orkiestry, aniżeli słyszał je fizycznie. Wielka szkoda, że nie słyszeliśmy całej suity Strawińskiego, która zawsze wywołuje wielkie wrażenie. (Brak harf powstrzymywał zdaje się dyrygenta od wystawienia całości) Strawiński porywa genialną koncepcją, a chociaż w okresie powstania suity (1910) wywierał jeszcze na niego niewątpliwy wpływ **Debussy i Rimskij - Korsakow**, już tutaj poznać wielkiego prekursora nowego prądu. Przepych barw orkiestralnych suity wymagał dla ich wydobycia dużej techniki kapelmistrzowskiej, w której Autori mało ma sobie równych.

Chyba żadne dzieło **Beethovena** nie bywa tak różnorodnie interpretowane co V. symfonia. Autori dyrygował ją oryginalnie, wspaniale aczkolwiek kilku szczegółów z nim nie podzielam. Po pierwsze linia dramatycznego napięcia w ciągu całego utworu biegła bardzo wysoko co zwłaszcza w drugiej części nie miało odpowiedniego podkładu emocjonalnego. Po wtóre tempo drugiej części było nieco za szybkie. Po trzecie ruchy dyrygenta uwarunkowane owym napięciem dramatycznym przez dłuższy okres czasu wywoływały maximum emocji, co chwilami rodziło pewien nadmiar i otępienie wrażliwości słuchaczy.

Solistką koncertu była śpiewaczka czechosłowacka **E. Reissigowa**, która przy akompaniamencie prof. **Srg. Nadgryzowskiego** wykonała pieśni **Chopina, V. Nowaka** oraz czeskie pieśni ludowe. Po występach Opery Ostrawy, Praskiej Orkiestry Filharmonicznej, Czeskiego Chóru Dziecięcego i Czeskiego Nonetu urobiliśmy sobie o czeskiej sztuce bardzo wysokie mniemanie. Sądzimy zatem, że śpiewaczka wystąpiła u nas drogą jakiegoś nieporozumienia.

A. DYGACZ

41

TŁUMACZYŁA HELENA ZATORSKA

Drugi front Nr 38 **Kocyba**

Plac De Brouckère był natłoczony żołnierzami i cywilną ludnością kilka dni z rzędu. Tłum szalał w olbrzymim wężu tanecznym, otaczającym cały plac. Zewsząd brzmiały dźwięki starej angielskiej piosenki żołnierskiej, pamiętającej czasy pierwszej wojny „Daleka jest droga do Tiperary". Wszyscy podchwytywali refren. Tłum gromadził się o świcie przed naszymi oknami i stał do późnej nocy. Cały dzień z dołu rozlegał się śmiech i śpiew, cały dzień słyszeliśmy mocne akordy.

„Daleka jest droga do Tiperary".

Teraz plac był pusty i milczący. Chłodny wiatr rozwiewał kurz na jezdni i unosił jakieś strzępy papieru. Tylko w bramie hoteli, w których mieściły się sztaby stały grupki oficerów.

Ktoś zastukał do drzwi. Wszedł kapitan z czołówki filmowej, z którym razem jechaliśmy z Normandii. Spotykaliśmy się dotychczas rzadko, ale na sposób przyjacielski. Kapitan był ponury mówił w sposób niebywale ostry, widać było, że nawet przysłowiowe opanowanie angielskie nie dopisuje mu na tyle, aby mógł ukryć oburzenie.

Na samym wstępie wybuchnął potokiem oskarżeń przeciwko Churchillowi i Ersisinowi, dowódcy misji wojskowej w Brukseli za pomiatanie sumieniem i honorem armii. W obliczu wroga — Niemcy jeszcze tkwili w Belgii — Churchill rzucał armii wyzwanie, będąc przekonanym, że wojsko nie ośmieli się sprzeciwić jego nakazowi. Doświadczony polityk chciał upiec dwie pieczenie na jednym ogniu — zdławić belgijskie siły demokratyczne i wbić klin między lud angielski, odziany w żołnierski mundur i lud belgijski. Było mu to potrzebne, gdyż nastroje lewicowe w armii rosły w miarę tego, jak rozszerzał się kontakt sojuszniczych wojsk z narodami wyzwalanymi. Mieszkańcy kontynentu otwierali jak gdyby oczy angielskim żołnierzom, dotkniętym kalectwem politycznej krótkowzroczności. Kapitan najbardziej oburzał się zachowaniem swoich towarzyszy partyjnych, członków Labour Party zasiadających w Izbie Gmin — za milczącą, ale żarliwą aprobatę wszystkich reakcyjnych posunięć Churchilla w Europie.

Kilka dni później generał Erskine zaprosił korespondentów wojennych aby powiadomić [illegible] udzielić rządowi Pierrelot wszelkiej pomocy wojskowej. Korespondenci zaskoczeni spoglądali na generała ze zdumieniem. Do niedawna Erskin dowodził 7-mą dywizją czołgową, znaną pod nazwą „szczury pustyni". Był to bojowy generał, o atletycznej budowie, jasny blondyn o wesołym usposobieniu, skory do żartów i ostrego słowa. Był bardzo popularny wśród żołnierzy. Dywizja jego odznaczyła się w walkach na terenie Afryki Północnej. Prasa mówiła o nim z zachwytem. Churchill zdecydował się wysłać go do Belgii, aby tam był wyrocznią dla losu wyzwolonego kraju. Ale właściwym panem w Brukseli był nie Erskine, a poseł angielski Michael Hughes, starzec o niebywale reakcyjnych przekonaniach i ograniczonej umysłowości. (Pewnego razu rozmawiałem z nim ponad godzinę i stwierdziłem niezbicie, że żyje on w świecie Israelego i Palmerstona, którzy, jak sam przyznawał, byli dla niego apostołami).

Szorstka szczerość pułkownika nie poszła w smak ministrowi. Usiłował przetłumaczyć jego słowa na skomplikowany język doświadczonego polityka. Chodziło mu rzekomo jedynie o to, aby nie obarczać brzemieniem władzy ludzi nie przyzwyczajonych do ponoszenia odpowiedzialności za losy kraju.

Pułkownik dowiedziawszy się niespodzianie, że jestem nie Anglikiem, ale wojennym korespodentem radzieckim, starał się naprawić swoją niezręczność. Ale właśnie wtedy zatrzasnęły się drzwiczki samolotu, zawarczały motory i samolot wystartował, trzęsąc nas i podrzucając jak piłkę. Gdy byliśmy już w powietrzu, pułkownik znów przychylił się do mnie i 15 minut wrzeszcząc aż do chrypki, prosił, abym go źle nie rozumiał.

Sytuacja w Brukseli była rzeczywiście naprężona. Kraj był rozczłonkowany nie tylko z punktu widzenia politycznego, ale i narodowego. Cztery lata niemieckiego panowania wzmogło antagonizm między mieszkańcami północy i północo-wschodu — Flamandczykami, mówiącymi dialektem zbliżonym do niemieckiego i Wallonami z południa i południowego - wschodu, mówiącymi językiem francuskim. Pierwszych Niemcy popierali, podnieśli ich do kategorii „Aryjczyków", drugich — gnębili, zagrażając im odebraniem niezależności, przez wcielenie ich do Francji, pozostającej pod rządami Vichy (tego żądali zupełnie otwarcie francuscy faszyści) Malenkie państewko dwujęzyczne i dwunarodowe rozlazło się w „szwach".

Rodzina królewska która niegdyś usiłowała odgrywać rolę sklepienia łączącego dwa narody, również była rozbita. Król Leopold, który nie taił swoich proniemieckich sympatii (jego matka była Niemką), podczas wojny stanął otwarcie po stronie Niemiec. Brat jego Karol wychowany w Anglii, absolwent angielskiej szkoły morskiej, szczerze wypowiadał się po stronie Londynu.

c. d. n.